MŪSŲ PASTOGĖ

AUSTRALIAN-LITHUANIAN WEEKLY — "OUR HAVEN" AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SAVAITRAŠTIS

Registered at the G.P.O., Sydney, for transmission by post as a Newspaper.

LEIDŽIA: AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO VALDYBA

Redaktorius: Vincas Kazokas. Redakcijos adresas: 13 Percy St., Bankstown, N.S.W. Tel.: 70-8395.

Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra.

PRENUMERATA	KOMERCINIAI SKELBIMAI
Ištisiems metams — £ 4.0.0. Pusei metų — £ 2.0.0 Trims mėnesiams £ 1.10.0 Atskiras nr. — 2/- N. Zelandijoje ir Anglijoje kaina ta pati. Kituose kraštuose — £ 5.0.0 metams.	1 colis per 1 skiltį 12/- Bendruomeniniai — 10/- Skelbimų kaina vienai teksto eilutei arba jos vietai — 1/6. Nuolatiniams skelbimams teikiama nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma.

PRENUMERATA ADRESUOJAMA: MŪSŲ PASTOGĖ Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W. Administracijos tel.: 649 9062

Nr. 30 (744). Penkiolikti metai.

Sydney, 1963 m. liepos 31 d.

DAUGIAU SKAITYKIME!

Mūsų savaitgalio mokyklos nors skurdžiai bet vis tik nenutrūkstamai veikia. Sunku būtų pasakyti, kiek jos įpučia vaikų galvelėse lituanistinių žinių, bet vis tik jos atlieka didelį darbą: jau vien tik vaikų susibūrimas vienon vieton keliom valandom į savaitę suartina juos, sudaro jiems kitokią aplinką, negu per ištisą savaitę australiškoje mokykloje. Tačiau nesėdės vaikas ištisą amžių lietuviškoje savaitgalio mokykloje. Ateina laikas, ir štai, jie jau tokios mokyklos absolventai! Ir kas paskui? Dar anksčiau, kol buvo entuziazmo ir jėgų, vienur kitur buvo įsteigti savaitgalio mokyklas baigusiems lituanistiniai kursai, bet šiandie apie tokius kursus nieko nesigirdi — išeina iš savaitgalio mokyklos paauglys ar paauglė ir jau jis laikytinas diplomuotu lietuviu! Gerai, jeigu vienas kitas patenka į lietuviškas jaunimo organizacijas — vis tik tarp savųjų! Bet reikia sutikti su tuo, kad dalis nueina savarankiškais keliais ir netrukus pasiklysta australiškose džiunglėse. Jų įgytas lituanistinis švietimas savaitgalio mokyklose netrunka išgaruoti ir juos iš viso prarandame. Bet galimas daiktas, patys tėvai ir labai norėtų, kad jų vaikai vis tik nešiotųsi širdy nors kibirkštėlę to lietuviškumo, kuriuo jie patys gyvena. Jau ne pirmą kartą per šį laikraštį tėvai buvo raginami įrikiuoti savo vaikus į čia veikiančias lietuvių jaunimo organizacijas, kad vaikas nepasidarytų svetimas ne tik lietuviškai visuomenei, bet ir šeimai. Čia dar kartą norime priminti, kad tėvai savo vaikus kaip nors pasuktų lietuviškuoju keliu.

Iš kitos pusės mūsų jaunimo organizacijos kiekviena turi ir specifinius tikslus, vis tik jose lietuviškasis momentas turėtų būti pirminis. Be abejo, jis ir yra, tačiau ar negalėtų tokios jaunimo organizacijos skiepyti savo narių tarpe to lietuviškumo kaip galima daugiau tegu ir organizacinės drausmės keliu. Sakysim, lietuviškai skaityti. Kiek mūsų jaunuoliai perskaito lietuviškų knygų per metus? Retas kuris. O vis tik lietuviška skaityba gali labai ir labai daug duoti. Kodėl neįvedus organizacijų programose tokio nekalto punkto, kad kiekvienas organizacijos narys per metus ar tam tikrą laiko periodą perskaitytų tiek ir tiek lietuviškų knygų? Jeigu šis punktas būtų sąžiningai kiekvieno nario įvykdytas, jau būtų didelis žingsnis pirmyn lietuviškuoju keliu. O tai yra įmanoma. Taip, sakysim, skautų organizacijoje sudaromos programos patyrimo laipsniui įgyti. Čia reikėtų įvesti į programą ir lietuvišką skaitymą. Panašiai gali rasti kelių ir priemonių paskatinti savo narius skaityti lietuviškas knygas ir kitos organizacijos. O tas neatimtų pačiai organizacijai laiko — nariai gali skaityti savo laisvalaikiu. Svarbu, kad jos savo narius ragintų skaityti ir daugeliu atvejų net pakontroliuotų, ar tikrai narys skaitė ir ką skaitė. Susirūpinkime daugiau lietuviška skaityba, kuri jeigu ir neatstos trūkstamų lituanistinių kursų mūsų jaunimui, tai bent duos tai, ką kultūringam žmogui duoda kiekviena skaityba.

(v. k.)

SVORIO CENTRAS — MASKVA?

KEISTI RUSŲ POLITINIAI ĖJIMAI — SAVIEMS KIETI, PRIEŠAMS NUOLAIDOS.

Beveik ištisą liepos mėnesį pasaulio dėmesys buvo nukreiptas į Maskvą. Čia vyko sovietų — kom. kiniečių konferencija komunistinės ideologijos suderinimo reikalais, kuri pereitą savaitę baigėsi, atrodo, be rezultatų. Tuo reikalu nebuvo išleista jokio komunikato, tačiau Kruščiovo palankumas pasirašyti atominių bandymų sustabdymo sutartį su anglosaksais liudija, kad komunistinės ideologijos plyšys tarp sovietų ir kiniečių šioje konferencijoje nebuvo susiūtas.

Antras svarbus įvykis Maskvoje tai atominių ginklų bandymų sustabdymo sutarties pasirašymas tarp amerikiečių ir anglų iš vienos pusės ir sovietų iš kitos. Šis paktas pasaulio spaudoje buvo įvairiai sutiktas. Anglosaksai džiūgauja, kad pasirašytasis paktas gali suvesti sovietus ir vakariečius į glaudesnį kultūrinį ir ekonominį bendradarbiavimą. Šiuo reikalu derybos vyko labai palankia prasme ir pagrindiniais punktais sutarta. Spėjama, kad sutarties pasirašymas įvyks dviejų ar trijų savaičių laikotarpyje.

Šiuo atveju raudonieji kiniečiai susilaiko nuo komentarų patys būdami pakeliui į atominę galybę. Tyli tuo reikalu ir Prancūzija, kuri nors ir buvo kviečiama, nesutiko šioje konferencijoje dalyvauti ir greičiausiai pati viena vykdys savo atominę programą.

Drauge su šiuo susitarimu greičiausiai netrukus bus einama dar toliau — pasirašyti nepuolimo paktą tarp NATO ir Varšuvos santarvės.

Visa tai daroma kaip galima ilgesniam taikos išlaikymui. Vis tik panašios ar kitokios sutartys dar tos taikos negarantuoja. Visiems gerai žinoma, kaip sovietai laikosi savo pasirašytų sutarčių. Be abejo ir paktą pasirašiusiems anglosaksams žinomos sovietų pažiūros į tokias sutartis. Nežiūrint to, šis politinis žaidimas sudaro daugeliui iliuziją, jog įtampa sumažėjusi ir net galinti visai išnykti. Drauge su tuo yra tokių optimistiškų nuomonių, kad šis susitarimas paskatins ir kitas tautas jieškoti kelių taikingam sugyvenimui. Kaip ten bebūtų, po aštuonerių metų tampymosi tuo pačiu klausimu įvyko pirmas toks susitarimas. Ar jis bus atrama tolimesnei sugyvenimo eigai, ar tik truks tol, kol vienai ar kitai pusei bus naudinga, netrukus įsitikinsime.

SVARBI STUDIJA

KNYGA APIE VOKIETIJOS IR LIETUVOS SANTYKIUS VIDURAMŽIAIS

Kurt Forstreuter: Deutschland und Litauen im Mittelalter. (Studien zum Deutschtum im Osten. Herausgegeben von der Senatskommission fuer das Studium des Deutschtums im Osten an der Rheinischen Friedrich — Wilhelm — Universitaet Bonn. Heft 1.). Böhlau Verlag Köln Graz 1962. 82 psl. — Autorius — Ordino archyvo direktorius Göttingene yra vienas iš geriausių Ordino aktų ir seniausių Lietuvos istorijos šaltinių žinovas. Ši mokslinė studija pateikia objektyvią svarbiausių faktų apžvalgą ir išaiškina jų ryšius. Pozityviai įvertinama senovės lietuvių religija, pažymint, kad ji buvo įleidusi gilias šaknis į lietuvių tautos sielą, atitiko jos tautinį charakterį. Ordino pralaimėjimas aiškinamas jo per didelėmis politinėmis pretenzijomis užsienio ir vidaus santykiuose. Plačiai aptariamas laikotarpis po Žalgirio mūšio Vytauto ir Švitrigailos laikais, kada Vokietijos ir Lietuvos santykiai buvo itin draugiški. Siekdamas panaikinti Lietuvos — Lenkijos uniją Vokietijos imperatorius Zigmantas rėmė Vytauto karūnavimo planus ir palaikė Lietuvos interesus nustatant valstybės sienas. Knygos pabaigoje prijungtos dar dvi to paties autoriaus mokslinės studijos spausdintos anksčiau: 1) Die Bekehrung Gedimins (iš "Jahrbuch der Albertus — Universität zu Königsberg/ Pr. "Bd. VI, 1955) ir 2) Kauen, eine deutsche Stadtgründung (iš žurnalo "Jomsburg" Jg. VI, 1942). (*E*)

"SUK, SUK RATELĮ..."
Nuotrauka E. Dryžos

ATRASTAS MAŽVYDO KATEKIZMO EGZEMPLIORIUS

Neseniai rastas dar vienas Mažvydo Katechizmo — pirmosios lietuviškos knygos egzempliorius. Vilniuje gautas pranešimas iš Lenkijos nacionalinės bibliotekos Varšuvoje, kad Mažvydo katechizmas rastas Torunės miesto universiteto bibliotekoje. Ligi šiol manyta, kad vienintelis Katechizmo egzempliorius buvęs Vilniaus universiteto bibliotekoję — jis buvo gautas iš Ukrainos.

INCIDENTAS IZRAĖLIO — EGIPTO PASIENYJE

Liepos 23 d. Izraėlio ir Egipto kovos lėktuvai susitiko virš Sinajaus ir vienas Izraėlio lėktuvas buvo nušautas.

GRASO NEBEREMTI

Amerika grasina nutraukti Indijai ekonominę pagalbą tol, kol nebus išspręstas Kašmiro provincijos ginčas su Pakistanu. Ginčas dėl Kašmiro su 4 mil. gyventojų vyksta jau daugiau kaip 10 metų. Kašmiras yra Pakistano žinioje, bet Indija į šį kraštą turi pretenzijų ir net priešinasi Pakistano pasiūlymui ginčą baigti gyventojų atsiklausimo keliu.

NUTRAUKS INDONEZIJAI PAGALBĄ?

Amerikos kongrese užsienio reikalų komisija siūlo peržiūrėti užsieniui tiekiamą ekonominę pagalbą ir sulaikyti tokią pagalbą tiems kraštams, kurie Amerikai nėra naudingi arba net veikia, gaudami tokią pagalbą, prieš Amerikos interesus. Viena iš tokių esanti Indonezija, kuri, ginkluota sovietiniais ginklais, akiplėšiškai grasina savo kaimynams. Galimas daiktas, kad Indonezijai Amerikos pagalba gali būti dalinai sulaikyta ją perspėjant arba net visai nutraukta.

ŽEMĖS DREBĖJIMAS JUGOSLAVIJOJ

Liepos 26 d. Jugoslavijoje įvyko stiprus žemės drebėjimas, supurtęs Skopje miestelį. Spėjama, kad yra žuvusių daugiau kaip keletas tūkstančių.

Įvykiai pasaulyje

HONDURAS GAUNA PILNĄ SAVIVALDĄ

Vienintėlė britų kolonija centrinėje Amerikoje nuo ateinančių metų sausio pirmos dienos gaus pilną savivaldą krašto viduje. Greičiausiai vėliau šiai kolonijai bus suteikta pilna nepriklausomybė.

KONFERENCIJA BE REZULTATŲ

Sovietų ir kiniečių vykusi konferencija komunistinės ideologijos suderinimo klausimais pasibaigė liepos 21 d. Atrodo, kad konferencijoje nepasiekta jokių susitarimų. Iš Hong Kongo pranešama, kad kiniečių komunistų spauda Kruščiovą paskelbusi "kiniečių liaudies priešu Nr. 3" (Nr. 1 yra prez. Kennedy, Nr. 2 Indijos premjeras P. Nehru). Apie konferencijos eigą nebuvo duota jokio komunikato.

IR PATS PABĖGO

Vienas Rytų Vokietijos saugumo tarnautojas, kurio darbas buvo įšmugeliuoti komunistų agentus į vakarinį Berlyną pereitą savaitę ir pats perėjęs į vakarus pasidavė vakariečių policijai. Pagal jo informacijas vakarų Berlyne gali būti išardytas komunistų šnipų tinklas ir suimta apie 50 agentų.

FLORIDUOS VANDENĮ

Sydney miesto taryba liepos 22 d. nutarė Sydney gyventojams floriduoti vandenį ir tuo reikalu kreipėsi į Water Boardą. Floriduotas vanduo dantų gydytojų teigimu sulaikąs dantų gedimą.

KINIEČIAI STIPRINASI INDIJOS PASIENY

Iš Indijos pranešama, kad kiniečiai stato karinius sustiprinimus demilitarizuotoj Himalajų zonoj ir pastebėtas didesnis kiniečių kariuomenės judėjimas. Indijos užsienių reikalų ministeris tuo reikalu perspėjo visos eilės valstybių diplomatinius atstovus.

ATOMINĖ BOMBA STIKLE

Prancūzai gamina atomines bombas, kurių lukštas stiklinis. Esą, tokios stiklinės bombos pranašesnės tuo, kad priešo radaras negali jų pagauti ir yra daug atsparesnės karščiui.

SOSTINĖ TERORE

Venecuelos sostinės Caracas gyventojai vis dar terore, kai iš vietos kalėjimo išbėgo kaliniai ir daugelis jų siaučia mieste plėšdami krautuves, bankus ir žmones. Dalis pabėgusių suimta ir perkelta į kitą kalėjimą, bet skaitoma dar apie 80 automatais ginkluotų kriminalistų vis dar laisvi ir terorizuoja gyventojus. Eina kalbos, kad tokio masto išsilaužimą iš kalėjimo pagelbėjo Kubos komunistai teroristai.

LAUKIAMA REVOLIUCIJOS PIETŲ AMERIKOJE

Kubos premjeras F. Castro kreipėsi į visus savo simpatikus visoje Pietų Amerikoje kelti revoliucijas ir nuversti vietines vyriausybes. Jis kalbėjo dešimtmečio proga, kada Kuboje prasidėjo revoliucinis judėjimas. "Kas įvyko Kuboje, sakė jis, tas lengvai gali būti pravesta ir visoje Pietų Amerikoje. Jis pabrėžė, kad revoliucinis judėjimas gali tikėtis ir sulaukti pagalbos iš visų socialistinių kraštų, ypač iš Rusijos. Jo žodžiais, visas Pietų Amerikos kontinentas išgyvena sunkią krizę ir čia revoliucija neišvengiama.

MARGUMYNAI

GIMĖ GIRTAS KŪDIKIS

Kanados daktarų draugijos laikraštis Journal praneša, kad Yukono teritorijoje 27 metų moteris pagimdė vaiką be sąmonės pasigėrusį. Kūdikio kvapas smarkiai atsidavė alkoholiu ir jis tiek buvo girtas, kad per 24 valandas rodė delirium tremens ženklus.

★

Amerikoje paleistas 13 metų išsėdėjęs kalinys, kuris, kaip neseniai paaiškėjo, buvo nekaltai pasmerktas.

KINIEČIŲ KALBA

Kinų kalbos žodžiai yra vienskiemeniai.

Tokių žodžių - skiemenų jie turi nedaug — tik apie 500.

Nėra linksniavimų, giminių, laikų. Naujus žodžius kiniečiai sudaro, linksnius nusako sudėdami atitinkama tvarka tuos skiemenis. Pvz., kinų kalba džė reiškia vaiką, o dau — kardą, o daudzė reiškia peilį.

Daug yra vienareikšmių tų skiemenų (ma reiškia ir motiną, ir kanapę, ir arklį ir keikti). Tik tas skiemuo įsigyja prasmę nuo to, kaip jis ištariamas, kaip nutęsiami jo garsai. O rašte tam nutempimui išreikšti vartojami skirtingi ženklai, kurių yra tūkstančiai.

ŠUO — DUJININKAS

Štai jau šešeri metai, kai aviganis šuo Kes tarnauja Utrechto miesto dujų kompanijai. Savo uosle šuo nustato... kur prasiveržia dujos.

Neseniai viena Danijos dujų kompanija paprašė olandų "paskolinti" šunį-dujininką. Trijų savaičių bėgyje Kes atrado 200 dujų nutekėjimo atvejų, ir beveik du kartus viršijo šiuolaikinių elektroninių detektorių efektingumą.

Bandymas danų dujų kompanijoms pasirodė tiek įtikinamas, kad dabar jie ruošiasi ateityje plačiai pasinaudoti keturkojų paslaugomis.

—★—

— Atvirlaiškis, kuris Nordhausene, Thueringijoje, buvo pašto dėžutėn įmestas prieš ketverius su puse metų, dabar tik pasiekė gavėją Annahuettėje, Cottbuse, ir gavėjai turėjo sumokėti pabaudą. nes atvirlaiškio pašto ženklas jau nebegaliojo.

KAIP GYVENAMA LIETUVOJE

(PASAKOJA NESENIAI ATVYKUSI IŠ LIETUVOS Į AUSTRALIJĄ)

Grįžęs iš darbo ir skubiai apsitvarkęs sėdau į bičiulio Antano mašiną ir abu nudūmėm pasimatyti su ponia N., tik ką atvykusia iš Lietuvos.

Mudu pasitiko trys laimingi veidai, tarp kurių buvo ir viešnia iš šiaurės.

— Atleiskite, — pradėjau pasisveikinęs. — Jau beveik 20 metų, kai palikau savo tėvynę, o vis tik atrodo, kad tik vakar. Ji mano pasąmonėj vis tebėra tokia miela su savo nedatekliais, tokia brangi, kad joks kitas kraštas jos pakeist negali. Jūs išgyvenote visas Lietuvos okupacijas iki paskutinės dienos. Sakykite, ką darė ir kaip atrodė sugrįžusi raudonoji armija?

— Raudonosios armijos grįžimas buvo tikrai žiaurus. Suiminėjo kaltus ir nekaltus. Daugumą iš suimtųjų sunaikino, smulkesnius pasiuntė į Sibirą pas baltąsias meškas atgailoti.

— Už ką daugiausia suiminėjo?

— Sunku nurodyti priežastis. Užteko mažiausios priekabėlės. Įskundimai, bendravimas su vokiečiais ir panašiai.

— Kaip į tai reagavo partizanai?

— Keršijo. O kai iš vadinamų "banditų" kokį nušaudavo, tai jo lavoną laikydavo aikštėje išstatytą, kol supūdavo. Daugiausiai partizanai, vadinamieji "banditais", susinaikindavo patys.

— Kada galutinai partizanai buvo sunaikinti?

— Tkrai nežinau. Atrodo, apie 1950-sius metus.

— Ar pasikeitė sąlygos Stalinui mirus?

— Labai. Krautuvėse tuojau atsirado daugiau maisto, rūbų ir kitokių reikmenų. Ypatingai pasijuto laisvės spindulys. Malenkovas atleido vadžias. Daug kas grįžo ir iš meškų karalystės. Daugelis pasiliko tenai visam laikui, nes ten yra ne tik žiaurus valdžios pirštas, bet ir gamta savo žiaurumu nukankina.

— Jūs gyvenote daugiausiai Kaune. Ką pasakytumėt apie Kauną ir Kauno Jūrą?

— Kaunas atrodo labai gražus. Pristatyta daug keturaugščių namų su moderniškais įrengimais, kaip šaldytuvai, šiltas vanduo, vonios, moderniškos virtuvės ir kt.

— Kas daugiausia tokiuose namuose gyvena?

— Daugumoj tai atvykėliai rusai, žydai ir dalis vietinių didesniųjų.

— Ar daug žydų Lietuvoje ir kur jie labiau prisilaiko?

— Žydų daugiausiai yra Vilniuje, Kaune, Šiauliuose ir Palangoj. Mažuose miesteliuose jų nėra.

— Ar turi žydai savo privačių krautuvių?

— Ne. Jie pardavinėja prie šaligatvių pastatytose būdelėse vaisvandenius, tepalus, ledus. Pripila pusę stiklinės mineralinio skysčio ir už tai reikia mokėti 30 kapeikų.

— Kuo žydai daugiausiai užsiima?

— Kaip jau minėjau, užsiima smulkia prekyba arba turi geras tarnybas. Iš jų yra daugumoj daktarai, advokatai, direktoriai, artistai, žurnalistai ir t. t.

— Teko girdėti žydus dirbančius fizinį darbą, sakysim, kolūkiuose?

— Ne. Ten jų nė su žiburiu nerasi.

— Kokia religinė padėtis po Stalino mirties?

— Daugelis bažnyčių uždaryta, jų tarpe ir Kaune Įgulos bažnyčia. Veikia rusų cerkvė. Neteko girdėti, kad veiktų žydų sinagoga.

— Ar daug kunigų bepalikę ir ar turi kunigų seminariją?

— Kunigų kol kas netrūksta, bet, atrodo, kunigų seminarijos jau tikrai nėra.

— Ar daug rusų ir ką jie veikia?

— Rusų Lietuvoje marios. Ypatingai Kaune apie trys ketvirčiai gyventojų — rusai. Jie užima geriausias vietas ir gyvena geriausiuose butuose. Rusai ir žydai užima geriausias patalpas.

— Ar lietuviai turi lygias teises su kitais?

— Atrodo, kad lygias.

— Kokia kalba daugiausia viešai kalbama?

— Daugumoj įstaigų tik rusiškai. Universitete lietuviškai. Yra ir rusų kalba paskaitų, bet dėstomoji kalba lietuvių. Kaimas — grynai lietuviškas. Teko girdėti, kad dabar praeivis, eidamas pro šalį vietoj anksčiau vartoto sveikinimo "Dieve, padėk!" dabar sako "veltui dirbi" (atsakymas — "tiesą sakai").

— Girdėjau, kad teko būti ir Palangoj. Kaip dabar ji atrodo?

— Palanga beveik nepakitusi. Išskyrus statulas, kurių ten dabar pristatyta galybė, viskas yra tas pats, kas buvo prieš 20 metų. Čia daugiausiai atostogauja žydai, rusai. Pasitaiko vienas kitas ir mūsiškių. Ten retai išgirsi lietuviškai, o tik rusiškai arba žydiškai.

— Kaip dabar gyvena mūsų buvusieji ūkininkai kolūkiuose?

— Kolūkiuose gyvenimas toks žiaurus, kad sunku ir apsakyti. Kolūkiuose naujų statybų beveik visai nėra. Karvės suėda dar nuo senovės likusius stogų šiaudus. Karvės ir arkliai pavasarėjant būna taip numaitinti, kad nudvesia guolyje. Nudvėsusiems nuima odą, o mėsą, turbūt, sušeria kiaulėms. Gi pusgyvius atiduoda maistui. Sunku man tų žmonių skurdą ir apsakyti.

— Ar kolūkiuose kas nors turi auto mašiną?

— Neteko girdėti. Šiaip kai kurie darbininkai turi savo auto mašiną, bet jie turi įrodyti, iš kur ir kaip įsigijo.

— Ar turi visi užtenkamai maisto ir apvalkalo?

Jaučiasi maisto trūkumas. Eilės (ne poezijos) stovi nuo ryto iki krautuvės uždarymo. Nestovėjus eilutėje veik nieko įsigyti neįmanoma. Paskutiniu metu privežė įvairių angliškų ir kitų medžiagų, bet jų kainos labai augštos.

— Ar nepastebėjot valdančiųjų sluogsniuose augančios naujos buržuazijos?

— Atrodo, kad tikrai taip yra. Baltarankiai tarnautojai su juodadarbiais nedraugauja ir net jų vengia.

— Ar yra tokių, kurie samdytųsi tarnaites?

— Taip. Augštesnysis valdininkų luomas ir žydai.

— Jaučiasi kokių permainų prie Kruščiovo?

— Taip, jaučiasi. Kruščiovas elgiasi kiek išmintingiau, negu Stalinas. Dabar jau vidurnaktį negali policija ateiti ir žmogų išsivesti. Reikalui ištikus policija turi atsivesti kaimyną ar kitą pažįstamą asmenį ir tik tada areštuoti. Žodžiu, turi būti šeimai artimas žmogus — liudininkas. Dabar net pasišaipyti galima iš valdžios — niekas į tai dėmesio nekreipia.

— O kaip su gydymu?

— Gydymas Lietuvoje idealus: jei tau galvą skauda, gauni vaistų nuo vidurių sukietėjimo, o jei suka vidurius, tai gydo nuo galvos skausmų — nusijuokė viešnia N.

— Ką veikia grįžusieji iš Sibiro?

— Grįžusieji iš Sibiro daugumoj prisiglaudė prie savo artimųjų arba verčiasi skurdu. Jų visi vengia. Jaunimas tyčiojasi, o vyresnieji laikosi atokiai.

— O kaip laikosi tie, kurie grįžo Lietuvon iš įvairių pasaulio kraštų, iš užsienio?

— Neklauskit. Daug jų priglaudė Aleksoto patiltės vanduo, virvė ir — nebaigė sakinio ponia N.

— Koks yra socialinis aprūpinimas senatvėje?

— Pakenčiamas. Pensijas gauna visi: moterys nuo 55 metų, vyrai nuo 60.

— Ir kolūkiečiai?

— Taip. Visi be išimties.

— Kaip laidojami dabar mirusieji?

— Kaip kas nori ir kokiai religijai priklauso. Kapinės bendros.

— Ar tenykščiai žino ką nors apie Vasario 16-ją?

— Tiktai senimas. Jaunimas visai nesuinteresuotas.

— Kaip lietuviai sugyvena su atėjūnais rusais?

— Ne kaip. Ne kartą teko girdėti pilna burna šaukiant: "Kacapai, ko jūs čia atsivilkot, kad mums dėl jūsų reikia eilutėje stovėti!" O anie, atsako: esą, jūs patys prašėt, tai ir atėjom.

— Kaip jums čia patinka?

— Dar nieko negaliu pasakyti — esu čia dar tik svetys. Rūpesčių nėra. Turiu visko, ko tik širdis geidžia, tik pasigendu tų mielų artimų turėtų draugų.

K. K-ca

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR KITAS PABALTIJO VALSTYBES

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London E. 2, England
Tel. SH 0-8734

- Tikra lietuviška bendrovė, vienintelė, patarnaujanti tautiečiams jau virš 20 metų.
- Pasiunčiame: Medžiagas, avalynę, gatavus rūbus, siuvamas mašinas, maistą, ir visa kita, kas yra leidžiama.
- Mes GARANTUOJAME KIEKVIENO SIUNTINIO PRISTATYMĄ LAIKE 3 SAVAIČIŲ.
- Mūsu padarytos sąskaitos, siunčiant siuntinius per mus, suteiks Jums teisę, gauti mokesčio nuo Jūsų uždarbio sumažinimą (Income Tax). (Tik Anglijoje gyvenantiems)
- Pakvitavimą su siuntinio gavėjo parašu, pristatome kiekvienam siuntėjui.

PASINAUDOKITE GERIAUSIU ir ASMENIŠKU PATARNAVIMU

REIKALAUKITE VISOSE MAISTO KRAUTUVĖSE!

NEW FLAVOUR! NEW FOIL PACK!

'Continental' Flavour

UNSALTED BUTTER

LOOK FOR THIS NEW SILVER FOIL PACK!

Nesūdytas sviestas su europietišku prieskoniu naujame sidabriniame įpakavime.

Spaudoje

"JO MĖGIAMIAUSIAS MALONUMAS — LIETUVIAI"

Tai konstatavo Brisbono, Australijoje laikraštis The Sunday Mail, aprašęs Juožo ir Marijos Bachūnų viešnagę Australijoj.

Jo patirti įspūdžiai būsią panaudoti knygai.

J. Bachūnas patyręs, kad Australijos lietuviai yra padarę nepaprastą pažangą.

"Jūsų imigrantai yra kultūringi žmonės — architektai, gydytojai, žodžiu profesionalai", pasakoja laikraščiui J. Bačiūnas." Jie atneša naujas idejas menui, kultūrai ir ūkiniam gyvenimui; tai tos pačios priežastys, kurių dėka JAV progresuoja. Randu, kad jie yra geri australai, bet, norint **būti geru australu, jie privalo būti taip pat gerais lietuviais.**

(Iš Dirvos)

ŠV. KAZIMIERAS INDĖNŲ PATRONAS

"Caracas, Venecuelos sostinėje leidžiamas lietuvių periodinis laikraštėlis "Atgarsiai" paskelbė "B.D. rašinį San Casimiro miestelis:"

Ko ne viso puslapio straipsny tarp kitako autorius stebisi: "Kaip ir kokiu būdu čia, Venecueloje, taip toli nuo šiaurės padangės — atsirado Šv. Kazimiero — Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio — vardu pavadintas miestelis, ir kodėl jo garbei tame miestelyje pastatyta bažnyčia?"

Autoriui įdomu, kad niekas negalėjo suteikti žinių apie miestelio ir bažnyčios istoriją. Esanti tik legenda, kad vienam Guripa giminės indėnui pasirodęs Lietuvos ir Lenkijos Karalius — šventas Kazimieras.

Didžiajame altoriuje statula vaizduojanti šv. Kazimierą, apsivilkusį Lietuvos karališkaisiais rūbais.

Nepaprastos ir gana būdingos bei linksmos patrono šventės, pradedant pamaldomis, procesijomis ir orkestrais, skiriama kovo 4 d., o kovo 5 d. laikomos pamaldos už visus miestely ir apylinkius.

O po to seka pasilinksminimai su bulių, gaidžių rungtynėmis, šokiais net į slidų stulpo įsliuogimą.

"Nežiūrint, kad vietos žmonės savo patroną nepaprastai gerbia ir myli, tačiau apie jo kilmę nieko nežiną", sako autorius. Taipgi nieko nežinąs ir naujai atkeltas klebonas, o tik pataręs kreiptis pas miestelio rašytoją Elezar Casado. O kai autorius apie šv. Kazimiero kilmę ir jo palaidojimą Vilniaus katedroj poną Casado plačiai informavo, tai jis tik apgailestavęs, kad girdi, "negalės šių žinių patalpinti savo naujoje apie šv. Kazimierą parašytoje knygoje, kuri jau yra paruošta spaudai ir bus greitu laiku išleista."

Tai jau tikrai bus "būdinga" knyga!

(Iš "Naujienų" š.m. Nr. 655)

TAUTŲ KILNOJIMASIS XX A—JE

Per paskutinius 20 metų daugiau kaip 50 milijonų žmonių yra persikraustę iš vieno krašto į kitą. Daugelis jų, kaip ir mes patys, buvo karo aukos, kiti buvo paprasti emigrantai, jiešką geresnių gyvenimo sąlygų.

Pirmosios masinės pabėgėlių minios prasidėjo su II D. karu. D. karui pasibaigus sekė mažesni karai, kaip Vid. Rytuose, Korėjoje, Kinijoje ir nepriklausomybės kovos Indijoje, Pakistane, Indonezijoje ir Afrikoje. Kiekvienas tų didesnių ar mažesnių karų paliko milijonus pabėgėlių.

Prancūzijon nuo 1954 m. sugrįžo virš milijono prancūzų iš buvusių kolonijų — Alžerijos, Tuniso, Maroko ir Gvinėjos.

Iš 52 mil. V. Vokietijos gyventojų 12 mil. yra atvykę tik nuo 1945 m. Didžiausia jų dalis yra vokiečių repatrijantai iš dabar sovietų valdomų sričių. Du su pusė mil. kuriem komunizmas nebuvo pakeliui.

Iš tos pačios Vokietijos tūkstančiai emigrantų išvyko į JAV, Kanadą, Australiją ir kt. kraštus.

JAV nuo karo pabaigos priėmė 3,5 mil. įvairių pabėgėlių ir emigrantų, daugiausia europiečių, Kanada — 2 milijonus ateivių.

Nors Britanija pati priima emigrantus iš įvairių kraštų, daugiausia iš V. Indijos, tačiau per paskutinius 15 metų iš Britanijos emigravo apie 1,7 mil. asmenų. Daugiausia jų išvyko į įvairius Commonwealth kraštus — Kanadą, Australiją, N. Zelandiją. Daugumas anglų grįžta atgal, nes nepajėgia geriau įsikurti ir prisitaikyti prie vietinių gyvenimo sąlygų.

Vienas daugiausia darbininkų "eksportuojančių" kraštų yra Italija. Nuo 1945 m. virš 2 mil. italų yra išvykę šiaurės ir pietų Amerikon, Prancūzijon ir kt. Apie pusę milijono italų dirba V. Vokietijoje.

P. Amerikos kraštai padidėjo 3 milijonais pabėgėlių ir emigrantų. Daugiausia iš Ispanijos, Portugalijos ir Italijos.

Didžiausias betgi gyventojų kraustymasis buvo Indijai ir Pakistanui atgavus nepriklausomybę. 8,5 mil. indiečių paliko mahometonišką Pakistaną ir išvyko Indijon ir 7 mil. mahometonų persikraustė iš Indijos į Pakistaną.

Dar ir šiandien problemų kelia pabėgėliai iš Izraelio. Jų yra virš milijono ir Jungt. Tautos nežino, kaip jų problemas išspręsti. Norėta juos apgyvendinti įvairiuose arabų kraštuose, bet jie užsispyrusiai reikalauja teisės grįžti į buvusias savo gyvenvietes, kurios dabar yra žydų valdomos.

Tol. Rytuose ta pati problema. Neskaitant masių pabėgėlių iš komunistinės Kinijos į Formozą, anglų valdomam Hong Konge jų yra virš milijono. Daugumas jų norėtų iš ten emigruoti, bet neatsiranda kraštas, kuris juos priimtų.

Pagaliau P. Korėja. Ten nuo Korėjos karo pabaigos liko 3 mil. pabėgėlių, kurie taip pat kraštui sudaro problemą.

Naujausi pabėgėliai yra kubiečiai JAV-bėse.

(T.Ž.) V.K.

LIETUVIAI PASAULYJE

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SEIMO RUOŠA

Šalia kitų pranešimų, dar numatytas ir Lietuvos Laisvės Komiteto nario V. Vaitiekūno pranešimas apie padėtį Lietuvoje. Rengėjai praneša, kad koncerto metu kantatą išpildantiems chorams diriguos muz. St. Gailevičius. Meno paroda vyks šešių savaičių laikotarpyje Toronto miesto reprezentaciniame O'Keefe teatre, tad parodą galės aplankyti ir tūkstančiai kitataučių. Teatre leista eksponuoti iš viso 30 paveikslų. Dalyvaus lietuvių dailininkai iš įvairių pasaulio kraštų. Jau žinoma, kad 14 dailininkų dalyvaus iš Australijos, Prancūzijos, P. Amerikos, P. Afrikos, Kanados ir JAV. Ruošiamas platus parodos katalogas lietuvių ir anglų kalbomis.

Informacijos komisija ruošia specialų leidinį Seimo dalyviams ir svečiams, bus išleisti specialūs ženkleliai. Kanados Pašto Valdyba patenkino PLB Valdybos prašymą seimo proga perštampuoti iš Toronto siunčiamus laiškus tekstu "Lithuanian World Congress, August 30-September 1st". Perštampavimas vyks dvi savaites (nuo rugp. 18 d.), tad šimtai tūkstančių laiškų pasieks tolimiausius pasaulio kraštus su priminimu apie lietuvių suvažiavimą Kanadoje.

NAUJA PLB VOKIETIJOS KRAŠTO VALDYBA

Huettenfelde įvykus nepaprastai PLB Vokietijos Kr. Tarybos sesijai ir atsistatydinus buvusiai Valdybai, naujoji išrinkta ir pareigomis pasiskirstė: pirmininkas — kun. dr. Jonas Aviža, vicepirm. — kun. Br. Liubinas, iždininkas — T.M. Gailius, sekr. — J.K. Valiūnas ir narys A. Mariūnas. Į gimnazijos statybos komisiją išrinkti T. Gailius, A. Mariūnas ir J. Valiūnas.

STUDIJŲ SAVAITĖ VOKIETIJOJE — RUGPJŪČIO 7 — 14 D.D.

10-ji Studijų Savaitė įvyks rugpjūčio 7-14 d.d. Koenigswinter (prie Bonnos). Ją ruošia Vokietijoje veikiančios organizacijos: Ateitininkų Sendraugių bei Studentų Sąjungos, Europos Lietuvių Fronto Bičiuliai, Evangelikų Jaunimo Ratelio nariai, Lietuvių Studentų Sąjunga, Vyr. Skautų — Skaučių Rajonai. Savaitę globoja Vokietijos PLB Kr. Valdyba. Šiais metais Savaitėje dalyvaus ir Baltų D-jos lietuvių — vokiečių sekcijos nariai.

Bendroji Studijų Savaitės tema — "Tauta tėvynėje ir svetur". Jos rėmuose numatytos paskaitos šių prelegentų: kun. dr A. Baltinio, V. Banaičio, dr. K.J. Čeginsko, prof. dr. J. Ereto, kun. R. Krasausko, dr. J. Lingio, kun. dr. S. Matulio, V. Natkaus, R. Spalio ir kun. dr. J. Vaišnoros. Apie Baltų D-ją kalbės A. Gruenbaum.

Be Studijų Savaitės dar bus paminėtos Mindaugo mirties, 1863 m. sukilimo ir V. Mykolaičio-Putino 70 m. sukaktis, bus "trijų generacijų pokalbis", pranešimai apie lietuvybės padėtį Amerikoje ir Lietuvoje, Tėvynės Valandėlė ir kt. Bus sol. P. Bičkienės iš Čikagos koncertas ir Baltų d-jos ruošiama lietuviškosios grafikos paroda. Studijų Savaitės moderatorius — prof. A. Maceina. (E)

Norite atsikviesti **sužadėtinę, šeimą ar draugą iš Lenkijos?**
Kreipkitės tuo reikalu į

POLTUR TRAVEL

362 SOUTH TERRACE,
BANKSTOWN, N.S.W.
Atdara kasdien 11 — 5.30 p.p., šeštadieniais 9.15 — 12.30.
Tel. UY 6882,
po darbo LM 6603.
Sutvarkomi visi formalumai kelionei
LAIVU ir LĖKTUVU
Kreipkitės raštu ar asmeniškai.

Pajieškojimas

Konstancija Kiršpyla, 3323 "W" Street, Omaha 7, Nebraska, USA, pajieško sūnaus, Petro Kiršpylos, gyvenusio Brisbane, Australia ir Edvardo Lizaičio, gyvenusio Brisbane, Australija.

DU SUKAKTUVININKAI

PROF. J. BALTRUŠAIČIUI — 60 M. AMŽ. IR 30 M. TARNYBOS LIETUVAI

Prof. Jurgis Baltrušaitis — neeilinė asmenybė lietuvių kultūros ir išeivijos gyvenime. Jis į lietuvių kultūros darbą yra įsijungęs jau 30 m., o kaip meno istorikas aukštai kelia lietuvių tautos vardą Vakarų pasauly. Šiais metais sukakęs 60 m. amž. (gimęs 1903 m. Maskvoje) J. Baltrušaitis, poeto Jurgio Baltrušaičio sūnus, gimnaziją baigė 1919 m., 1923 — 26 m. Paryžiaus Sorbonoje baigė viduramžių istorijos ir archeologijos specialybes. Sorbonoje gavo daktaro laipsnį, apgynęs doktorato tezę "Ornamentalinė stilistika romantiškoje skulptūroje". 1933 m. J. Baltrušaitis Persijoje ir Mesopotamijoje tyrinėjo vid. amžių ir senųjų rytų meno santykius.

Vytauto D. Universitete, humanitarinių mokslų fakultete sukaktuvininkas 1933 — 39 m. dėstė meno istoriją, atskirai dėstydamas dar Paryžiuje ir Londone. Baltrušaitis — meno istorikas vis labiau žinomas Vakarų pasauly, nuo 1947 m. jis jau dėsto New Yorke ir Yale universitete, dar Harvarde, Vašingtone JAV, nuo 1952 m. — Olandijos universitetuose, vėl paskaitos ir seminarai JAV universitetuose (Yale), New Yorko Metropolitan muziejuje.

Dirbdamas Vytauto D. Universitete, Kaune jis paruošė pirmąją lietuvišką Visuot. Meno Istoriją — jos išleisti du tomai (1934 ir 1939 m.).

Šalia mokslinio darbo, Baltrušaitis — nuo 1931 m. Lietuvos Pasiuntinybės Prancūzijoje kultūrinis patarėjas, vėliau Pasiuntinybės patarėjas — šias pareigas eina ir dabar. 1934 m. jis Paryžiuje organizavo Pabaltijo valstybių liaudies meno parodą, o nuo 1944 m., taigi, beveik du dešimtmečius Baltrušaitis dalyvauja įvairiuose tarptautiniuose pasitarimuose Lietuvos reikalu, bendradarbiauja informaciniuose biuleteniuose prancūzų kalba ir lietuvius atstovauja tarptautiniuose sąjūdžiuose. Nuo 1950 m. jis buvo Europinio Sąjūdžio Lietuvių komiteto vicepirmininkas, o dabar Vid. ir Rytų Europos komisijoje jis tebeatstovauja Lietuvą.

Pirmieji Baltrušaičio darbai meno istorijoje pasirodė 1929 m. (apie viduramžių meną Armenijoje ir Gruzijoje). Iš kitų darbų minėtinas "Lithuanian Folk Art" (Lietuvių Liaudies Menas, 1948), paskutinių 8 metų tarpe pasirodė: "Le Moyen Age fantastique" (1955), "Anamorphoses" (1956), "Aberrations" (1957) ir Prancūzų Akademijos premijuotas veikalas "Reveils et prodiges" (1960). Dabar jis spaudai ruošia "La legende des mythes". *(E)*

J. KARDELIUI — 70 M. AMŽ. IR 55 M. DARBO SPAUDOJE

Dvigubas sukaktuvininkas — laikraštininkas Jonas Kardelis; šiais metais jam sukako 70 m. amž. ir 55 metai, kai jis dirba spaudos bare. Gimęs 1893 m. Girdžiūnų kaime, Rimšės valsč., Zarasų apskrity. Mokėsi Zarasuose, Kaune studijavo biologiją ir geografiją, privačiai ir muziką. Buvo gimnazijos mokytoju, be to vedė chorus, caro laikais ruošė lietuviškus vakarus ir kt.

Į spaudos darbą J. Kardelis įsitraukė būdamas 15 m. amž., kai 1908 m. parašė pirmąjį straipsnelį "Lietuvos Ūkininkui". Vėliau jis bendradarbiavo Rygos garse, Viltyje, Aušrinėje, estų ir latvių spaudoje.

Laisvoje Lietuvoje Kardelio išvarytas gilus baras žurnalistikoje — nuo 1928 m. jis buvo vyriausiuoju "Lietuvos Žinių" dienraščio redaktoriumi (nuo 1936 m. — atsakinguoju). Jo redagavimo metais sukaktuvininkui pavyko sumoderninti dienraštį. Vėliau Kardelis pastoviai redagavo ir kitus laikraščius — Lietuvoje "Savivaldybininkų Balsą", vak. Vokietijoje "Lietuvių Žodį" (anglų zonoje), o atvykęs į Kanadą, Kardelis visą laiką iki šiol redaguoja Montrealyje leidžiamą "Nepriklausomos Lietuvos" savaitraštį.

J. Kardelis spaudoje rašo ne tik politiniais, bet visuomeniniais, kultūriniais ir kt. klausimais. Pastarajame dešimtmetyje J. Kardelis bendradarbiauja Liet. Enciklopedijoje, gyvai reiškiasi politiniame ir visuomeniniame lietuvių gyvenime išeivijoje, buvo vienas iš Kanados Liet. Bendruomenės steigėjų.

Jis yra suredagavęs ir išvertęs visą eilę knygų (pvz. Tetmajerio, Vinogradovo raštus) ir nuo pat įsikūrimo dienos priklausė Liet. Žurnalistų S-gai ir ilgus metus buvo jos vadovybėje. Su nepailstama energija J. Kardelis ir šiandien dirba spaudoje bei Kanados lietuvių visuomenės veikloje. *(E)*

Amerikiečių raketa Saturn. laikoma viena iš galingiausių pasaulyje, galinti išnešti į erdves 470 tonų krūvio. Šio tipo raketa greičiausiai nuneš amerikiečių astronautus į mėnulį.

6 DIENOS RYGOJE

Būdamas atostogų metu Europoje vienas Sydney latvis prekybininkas drauge aplankė ir Latviją, išbūdamas Rygoje 6 dienas. Mūsų Pastogės korespondentas kreipėsi į jį papasakoti savo įspūdžius. Keliautojas (prašė jo pavardės neskelbti) pasakojo, kad bendras įspūdis sunkus ir slegiantis. Rygoje beveik nieko nepasikeitę valdant bolševikams. Pastatai apšepę, nedažyti, krautuvėse prekių yra, bet jos nepaprastai brangios, kad būtų prieinamos eiliniam gyventojui. Rygoje apie tris ketvirčius gyventojų sudaro rusai, nes čia sutelktos svarbiausios administracinės įstaigos Pabaltijo sektoriuje. Į provinciją važiuoti ir aplankyti žmonos giminių leidimas nebuvo gautas, bet giminės galėjo patys atvykti ir pasimatyti. Pasimatymai su giminėmis ir pažįstamais nebuvo trukdomi ir sekami — buvo galima išeiti į Rygos pakraščius, vaikščioti po parkus ir kalbėtis niekam netrukdant. Buvo nuėjęs ir į Rygos teatrą ir operą. Rygos pastatymai kaip ir seniau labai puikūs: čia viskas latviška: latviai aktoriai, dekoratoriai, net repertuare daugumas veikalų latvių autorių.

Gyventojų nusistatymas prieš rusus yra labai didelis. Visur ir visada stengiamasi pabrėžti, kad čia Latvija, ir kalbama rusiškai tik dideliam reikalui esant. Rygoje visų gatvių pavadinimai dviem kalbom — latvių ir rusų. Visame mieste duona tik vienos rūšies ir tai blogos kokybės.

Tačiau nors tokiose sąlygose pabuvojus gimtajame krašte atsigauni savo dvasioje: laukų žalumas, pievų spalvuotumas, beržų baltumas taip ir sminga dūšion. Patekęs iš Leningrado į Helsinkį dar turėjo kišenėje keletą rublių, bet suomiai visai jų nenorėjo imti, tičaau mielai keitė dolerius ir Australijos svarus. Rygoje jis išbuvo nuo gegužio 26 d. iki birželio 1 d. Patekti į Latviją jis vizos laukęs net šešis mėnesius. Paklaustas, ar nebuvo rizikinga vykti į Sov. Sąjungą kaip to krašto pabėgėliui, jis atsakęs kad šitą pavojų žinojęs bet rizikavęs. Jam ir sovietų ambasadoje buvo priminta, kad jis laikomas sovietų piliečiu ir Australijos pilietybė pabėgėliams nepripažįstama. Prašytas įkalbėti Rygos radiofono savo įspūdžius apie šiandieninę Latviją, jis tai daryti atsisakęs.

r.

NAUJAS MĖNULIS

Amerikiečiai skelbiasi paleidę į orbitą naują žemės satelitą, kuris kaip ir mėnulis skriedamas aplink visą laiką turės atgręžtą vieną pusę į žemę. Tai yra naujas žingsnis šia kryptimi pirmyn.

Lietuvių Brolija

Viena iš tykiausių Melbourno lietuvių organizacijų yra "Lietuvių Brolija". Jos uždavinys — parūpinti pastogę lietuviams seneliams, invalidams ir ligoniams. Lietuvių Brolija turi metams renkamą valdybą. Vyriausias organas — visuotinis metinis susirinkimas. Metinis nario mokestis — 5 šilingai, ir nariai jokių kitų įsipareigojimų neturi. Lietuvių Brolija yra savarankiška organizacija.

Keletą metų L. Brolija veikė tik uždarame savo narių ratelyje. Šiuo metu L. Brolija gali pasinaudoti gyvenamu barakėliu, kuris yra ant 5 akrų žemės 40 mylių nuo Melbourno. Buvo sumanymas įsigyti tą sklypą Lietuvių Brolijos nuosavybėn, bet stokojant entuziastų, šis sumanymas nebuvo įvykdytas.

Lietuvių Brolijos pagalba jau pasinaudojo vienas tautietis neapmokama pastoge šešiems mėnesiams. Lietuvių Brolija netrukus turės savo žinioje 5 kambarių gyvenamą namą. Jei neatsiras pagalbos reikalingų tautiečių, minėtas patalpas nuomuosime atostogaujantiems. Liet. Brolija originaliu būdu telkia lėšas ir jau turi kelis šimtukus svarų banke. Norime Lietuvių Broliją įregistruoti Australijos įstaigose, iš kur tikimasi valdiškos paramos. Įregistravimo darbas jau eigoje.

Mūsų visų amžius yra ribotas. Ateitis nežinoma. Ne visi galėsime susikrauti pakankamai lėšų juodai dienai. Gal daugeliui ir mūsų bus reikalinga pagalba. Ruoškimės dabar telkdami lėšas, kad laiku galėtume padėti nelaimėn patekusiam tautiečiui. Lietuvių Brolijos Valdyba kviečia visus tautiečius prisidėti prie labdaringo darbo. Nors ir maža auka bus didelė pagalba ir parama nukentėjusiam tautiečiui.

Lietuvių Brolijai aukas priima: B. Zabiela, 16 Pierce St., Yarraville, Victoria ir K. Mieldažys 4 Como P-de, Maribyrnong, Vic.

Lietuvių Brolijos Valdyba

JAUČIAMA UŽSIENIO LIETUVIŲ ĮTAKA

Vilniuje įvykusiame LKP CK plenume liepos 9 d. A. Sniečkus keliose vietose nurodė į Vakaruose gyvenančių lietuvių daromą įtaką bei pastangas. Sniečkus, pažymėjęs, kad Amerikos imperializmas veikiąs kaip "pasaulinis žandaras", toliau nurodė, kad amerikiečiams uoliai padedanti reakcinė lietuvių emigracija. Čia Sniečkus pabrėžė, kad "jie (suprask, tie užsienio lietuviai — E.) stengiasi prakišti mums savo literatūrą, panaudoti savo tikslams privatų susirašinėjimą ir siuntinius, specialias radijo laidas, liaupsina vakarų kultūrą ir kapitalistinį gyvenimo būdą". *(E)*

PUSĖ ŽMONIJOS — BERAŠČIAI

Jungtinių tautų kultūros reikalams komitetas — UNESO paskelbė, kad šiuo metu pasaulyje yra daugiau negu pusė visų žmonių beraščiai, kas esą labai trukdo tikėtis apie gyvenimo standarto pakėlimą.

PAUKŠČIAI AVIGANIAI

Visiems žinoma, kad kalnuose ir stepėse avių kaimenes gano šunys. Tačiau retai kas žino, kad šiam tikslui naudojami... striučiai. Pietų Afrikoje, Kapo valstijoje avių kaimenių savininkai nuo 1942 m. pradėjo naudoti avims ganyti sargybinius striučius. Šis nelabai protingas, bet greitas ir agresyvus paukštis pasirodė geresnis sargas negu šuo. Jie puola ne tik pašalinius asmenis, bet ir automašinas, todėl pavogti jų saugomas avis beveik neįmanoma.

DABARTINĖS LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNO PRENUMERATORIAMS

Visi australiečiai "Dabartinės lietuvių kalbos žodyno" prenumeratoriai, prieš daug metų užsiprenumeravę šį žodyną ir iki šiol jo negavę, prašome mums (Terra, 3237 West 63rd Street, Chicago 29, Ill., U.S.A.) pranešti savo adresus ir nurodyti, per ką žodyną esate užsiprenumeravę.

Žodynas jau išėjęs iš spaudos ir bus tuojau pat pasiųstas prenumeratoriams, kai tik sužinosime jų tikrą adresą.

Knygų Leidykla TERRA

ROBERT RAID

ESTAI RUSŲ PRIESPAUDOJE

(IŠTRAUKA IŠ KNYGOS "WENN DIE RUSSEN KOMMEN")

Mano žvilgsnis kietas: "Priešingai, Heino! Aš galiu uždraust ir įsakyti. Jeigu mes norime per kovą išvaduoti kraštą, tai ta kova turi būti organizuota. Kiekvienas žioplys negali pyškinti, kada ir kur jam patinka. Laisvės kovotojų vadovybė nusprendžia, kur ir kada smogt. Visame krašte veikia laisvės kovotojai, ir kas tik nori prie šios kovos prisidėti, turi jiems paklusti. Čia įsakau aš. Taigi pranešk savo draugams, kad jie laikytųsi ramiai, jeigu jie yra dori estai! Bet jeigu jūs perankstį atakuosite ir tuo rusams įduosite priekabę be atodairos naikinti mūsų tautą, tai jūs būsite ne tik paskutiniai kvailiai, bet iš tikrųjų šlykštūs rusų agentai!"

Heino nuleidžia akis ir tyli. Edas uždeda ranką man ant peties. "O kaip tu, Robertai? Iš mūsų visų tu labiausiai atsakingas. Tuoj pat turi dingti!"

"Aš negaliu ir nesitrauksiu! Mano vieta čia ir iš jos nesitrauksiu!"

Justas perbraukia ranka sau per veidą. "Jie tave vistiek sučiups. Ir kas tada, ką?"

"Vieną kartą ir aš mirsiu. Daug prieš mane mirė, daug mirs ir po manęs. Bet ne tas svarbu, draugai! Daug svarbiau — Estija! Be to — mano rankoje visi siūlai ir čia baigiasi visi pėdsakai".

Edas susiraukia. "Vistiek jie iš tavęs prievartą išreikalaus. Jie privers tave kalbėti".

"Tu manęs nepažįsti, Edai. Nė vienas iš mūsų nėra kitų išdavęs, nei Alfas, nei Villu, nei Arno, nei Kalle, nei Voldi! Jie visi mirė sukandę dantis! Ir manęs jie nepražiodins. Be to atsiminkite — rusai manęs gyvo nepaims".

Pažvelgiu į Elfi. Ji sėdi visa išbalus, užmerkus akis, vien tik lūpos kažką nori pasakyti, bet nieko nesigirdi.

Aš atsistoju. "Kartą jums esu sakęs, kad ateis diena, kada liepsnos rusų miestai ir kaimai ir patys rusai kris kaip musės. Dabar toji valanda atėjusi." Ir man vaidenasi, lyg girdėčiau varpus skambant — už tėvą, už Oskarą, už Alfą, Villų, Voldi, Petrą, už dešimtis tūkstančių kritusių visame Pabaltijy.

Mano mintis nutraukia telefonas. Pakeliu ragelį: "Raidai, tuojau atvyk į įstaigą" —

★

Šiandie sekmadienis, bet, atrodo, visi tarnautojai, įstaigoje susirinkę, net skyrių vedėjai, lygiai kaip ir Roogas, sukvietė savo žmones. Keliuosi laiptais į viršų — keista, šiandie joks liftas neveikia. Su Herbertu sutinkame Olgą su pundu bylų. Jos veidas išbalęs — man vaidenasi, lyg ji jaustųsi kažkaip netikra. Prabėga pro šalį Roogas, mūsų visai nepastebėdamas. Herbertas suima mane už rankos. "Atrodo, draugai gerokai įsibaiminę".

Įeidami sutinkame stovintį prie slenksčio Valentiną. Jis nervingai traukia dūmą po dūmo. Jo pirštai virpa. "Na, abu ponai atvyksta drauge. Visi reikalai aptarti?"

Herbertas pasitaiso kaklaryšį. "Žinoma, reikia padėtį aptarti. O gal — gal tai draudžiama, drauge Valentinai?"

Cigaretė išslysta iš Valentino rankų "O, ne! Aišku, ne! Aš tik pajuokavau!"

Įeiname į mano kabinetą. Kliaudija ir Helė savo vietose. Helė uždengusi veidą abiem rankom — matosi jos tik juodos garbanos. Kliaudija žiūri pro langą. Jos veido išraiška bespalvė. Mes pasibeldžiame ir įeiname į Roogo kabinetą. Roogas sėdi nugara į mus. Priešais jį Hoffas. Jaučiu, kad Valentinas sekė mus ir dabar stovi mūsų užnugary.

Roogas pasuka galvą. "A, štai ir jūs. Sukviesk visus mūsų žmones savo kabinete. Aš tuoj ateisiu, Raidai!"

Hoffo lūpos vos matomai sujuda: "Na, ponai įstaigų vedėjai! Kaip jaučiatės dabar? Juk karas prasidėjęs!"

Akių plyšeliu Herbertas žvilgteri į mane. Aš atsakau: "Puikiai, drauge Hoffai! Juk šito ir buvo tikėtasi."

"Kaip?"

"Juk mes visi žinojome, kad karas įvyks. O gal kartais draugas vyriausias inžinierius to nežinojo?"

Roogas dar kartą atsisuka. "Aš ką tik sakiau, sušaukti visus žmones tavo kabinete, Raidai. Tavo kabinetas pats erdviausias. Taigi, prašau". Ir atsisukdamas į Valentiną: "Tu lieki čia, Valentinai!"

Mūsų tarnautojai ne visi buvo susirinkę. Roogo pareikalavimu Tamm ir Kliaudija bandė pasiekti ir tuos, kurie telefonu buvo neprišaukiami. Nežiūrint to, vistiek keleto trūko. Kiekvieną atidžiai apžiūriu — rezultatai tie patys, kokių ir buvo galima tikėtis. Estų tarpe matėsi džiaugsmingas susijaudinimas, kurį vos įstengė nuslėpti. Kaikurie estų komjaunuoliai atrodė nervingai ir netikri. Rusai buvo tylūs ir užsikirtę. Nežiūrint, kad jie ligi paskutinio momento tai vieną, tai kitą įsakymą išleido, vis tik jie bandė sudaryti įspūdį, lyg jie būtų nesuinteresuoti ir esama padėtimi tikri. Tačiau nežiūrint to, jų rankų judesiai išdavė jų netikrumą ir baimę.

Į kabinetą įėjo Roogas, Hoffas ir Valentinas. Roogas sustoja ir atsikosi: "Žmonės, dabar pasiklausykit. Vokiečiai mus užpuolė ir esame karo padėtyje. Nors kova gali būti baisiai sunki, mes vistiek išeisim laimėtojais! Sunaikins raudonoji armija fašistines gaujas! Mes patys turime viską daryti, kad pergalė būtų mūsų pusėje! Atsiminkite ir gerai įsidėmėkite — vokiečiai negali ir niekad neįstengs įžengti į estų žemę! Niekad čia nepasirodys naciai!" Tada jis apžvelgia visus. "Turite ką nors pasakyti?"

Palengva atsistoja Hoffas. "Vokiški naciški šunes niekados Estijos nepasieks! Bet mūsų tarpe yra išdavikiškų gaivalų, kurie tiki hitlerinio fašizmo pergale. Tokius mes sutraiškinsime, draugai! Jokios malonės ir pasigailėjimo išdavikams ir sabotuotojams! Nacionalistinis ir buržujinis elementas — tie Hitlerio agentai bus išaiškinti ir sunaikinti! Jeigu kas iš jūsų pastebės sabotažinių ženklų arba priešvalstybinių išsišokimų, draugai — praneškite man arba draugui Valentinui. Arba draugui Roogui. Mes vis tiek laimėsime! Tegyvuoja mūsų didysis vadas draugas Juozas Visarionovičius Stalinas — "

Roogas visas nuraudęs atsistoja. "Norėtų kas nors daugiau pasisakyti?"

Mes tylime.

Roogas vėl atsistoja. "Dabar galite eiti namo. Hoffas ir Valentinas pasilieka".

Išeiname. Rusai pasilieka. Aš suku tiesiai į miestą — šiandie turiu tiek daug atlikti!

★

Namų sargas atsisėda, užsirūko mano pasiūlytą cigaretę ir bailiai apsidairęs pasako: "Ar čia mes vieni, Raidai?"

"Žinoma, pone Kallas! Sakyk, kas tave slegia?"

Kallas prislenka arčiau, ir pusbalsiu šnabžda: "Be abejo jau žinai, kad ligi rytojaus visi radijo aparatai turi būti atiduoti."

"Taip, šitai žinau, Kallas. Be jokios išimties visi radijo aparatai turi būti pristatyti į surinkimo punktus. Mirtis tam, kas nepristatys!"

Kallas perbraukia ranka savo neskustą veidą. "Taip, taip, pone Raidai. Juk tu žinai, kokį puikų aš turiu radijo aparatą. Man ir mano žmonai jis yra tikras džiaugsmas! Mes jį įsigijome atitraukdami kąsnį nuo savo burnos! Kąsnį po kąsnio! O dabar mes jį turime atiduoti tiems prakeiktiems rusams! Ne, mielas Raidai, šito jau nebus! Ypatingai dabar, kada norime pasiklausyti žinių iš Vokietijos ir sužinoti, kiek toli vokiečiai nuo mūsų — aš jokiu būdu negaliu savo radijo aparato atiduoti!"

"O rusai kaip tik nori tokių žinių klausymą sutrukdyti! Jie trokšta, kad mes tesiklausytume tik rusiškų melagysčių — ir kaip tik dėl to jie stengiasi surinkti visus radijo aparatus!"

Kallas neramiai sujuda kėdėje. "Aš vistiek negaliu savo aparato atiduoti. Bet kaip čia padarius? Aš pagalvojau — gal kartais jūs turite kokį seną sudėvėtą aparatą, kurį aš vietoje savojo atiduočiau?"

Aš papurtau galvą. "Rusai gali lengvai pagal sąrašus nustatyti, kas aparatus pristatė, o kas ne. Ką nors vistiek turite pristatyti. Aš pats turiu seną, bet jį noriu atiduoti vietoj mūsų didžiojo Telefunken.

(Nukelta į psl. 4)

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

KAS RŪPI UTENOS KRAŠTOTYRININKAMS?

Liepos mėn. vidury Utenos Kraštotyros muziejuje atidaryta paroda vargiai ką beturinti bendro su kraštotyra. Tai ateistinė paroda ir jos temos esančios tokios: religija išnaudotojų tarnyboje, dvasininkija žmonių mulkintoja. Kraštotyrininkai buvo verčiami rinkti medžiagą, nuotraukas, kurių tikslas buvęs parodyti "tikrąjį dvasininkų veidą". Viename parodos skyrių — grynai agitaciniai eksponatai, vaizduoją vad. naują darbo žmonių pažangą Lietuvoje. (E)

KOLCHOZŲ SKAIČIUS IR DYDIS LIETUVOJE

Pagal "Liaudies ūkyje" (5 nr.) ekon. m. kand. V. Januškevičiaus paskelbtus duomenis, žemės ūkio kolektyvizavimas Lietuvoje buvo užbaigtas 1951 m. Tais metais kolchozų skaičius buvo didžiausias — jų buvo 2.988 (bendro žemės ploto vienam kolchozui vidutiniškai atiteko 1.342 ha, žemės ūkio naudmenų — 1.104 ha ir dirbamosios žemės — 723 ha). Kaip kaitaliotas kolchozų skaičius liudija šie skaičiai: 1953 m. kolchozų buvo jau mažiau — 2.628, 1953 m. — 2.252, 1954 m. — 1.809, 1955 m. — 1.783, 1956 m. — jau pakilo ligi 1.874, 1957 m. — vėl 2.028, 1958 m. — 2.176, toliau jau stebima kolchozų skaičiaus mažėjimo tendencija — 1959 m. jų buvo 1.965, 1960 m. — 1.912 ir 1961 m. — 1.865 kolchhozai. 1961 metais vienam kolchozui vidutiniškai teko: žemės ūkio naudmenų — 1.456 ha ir dirbamos žemės — 1.036 ha. Tais pačiais 1961 m. vidutinis laukininkystės brigados dydis buvo: žemės ūkio naudmenų — 431 ha ir dirbamosios žemės — 308 ha.

Januškevičius priėjo išvadų, kad dabar pavergtoje Lietuvoje esą kolchozai daugiausia palyginti smulkūs. Manoma būsiant tikslinga ateityje smulkesnius kolchozus sustambinti, bet tik su sąlyga, jei gerėtų gamtinės ir ekonominės žemės ūkio gamybos sąlygos. Norima ateityje kolchozuose turėti po 3-5 kompleksines brigadas (gamybinius centrus). Šiuo metu viename kolchoze vidutiniškai yra apie 3,5 laukininkystės brigados (įskaitant sodininkystės ir daržininkystės brigadas). (E)

PIENO PRIMELŽIMO NUOŠIMTIS KRITO LIGI 19%

Vilniaus radijas liepos 12 d. pranešė, kad per šių metų pirmąjį pusmetį pavergtos Lietuvos kolchozuose, sovchozuose ir kt. valstybiniuose ūkiuose buvo primelžta apie 287.000 tonų pieno arba 4% mažiau negu per praėjusių metų tą patį laikotarpį. Kai kurių rajonų gamybinėse valdybose, pvz. Biržų, Kupiškio, Rokiškio, Zarasų ir kt. pieno gamyba sumažėjusi net 12-19%, lyginant su praėj. metų tuo pačiu laikotarpiu. Per šių metų 6 mėnesius Lietuvos ūkiuose vidutiniškai iš vienos karvės primelžta 743 kg pieno arba 96 kg mažiau negu pernai. Pieno primelžimas iš vienos karvės nepadidėjo ir šių metų birželio mėn. — tebuvo primelžta 230 kg pieno arba 13 kg mažiau negu pernai birželio mėn. Šiuo metu visuose ūkiuose iš vienos karvės vidutiniškai per parą primelžiama apie 8 kg pieno, o kai kuriuose rajonuose — vos po 6 kg ir mažiau.

Sumažėjęs pieno pristatymas ir valstybei. Per šių metų pirmąjį pusmetį valstybei, pasak Vilniaus radijo, tebuvo pristatyta 69% viso primelžto pieno, o kai kuriose gamybinėse valdybose — vos apie 60%. Šių metų pirmojo pusmečio pieno pardavimo valstybei planas įvykdytas tik 83%. Suprantama, kad per radiją, spaudą ir kitomis varoviškomis priemonėmis dabar raginama didinti pieno gamybą bei naudoti visas turimas galimybes. (E)

PASITARIMAI MASKVOJE IR PROPAGANDOS SRIAUTAS

Liepos 14 d. Sovietų Sąjungos kom. partijai per spaudą, radiją paskelbus atvirą laišką Pekinui (atsakymą į kinų birželio 14 d. paskelbtas vad. 25 tezes), ta pačia proga sovietų visuomenę supažindinus ir su Pekino kaltinimais sovietinei kom. partijai, pradėtas naujas propagandinis etapas. Santykių įtampa su kinais žymiai padidėjo, o savo ruožtu visoje Sovietijoje pradėta nauja kampanija Chhruščiovo vedamai partijos linijai paremti, o Pekino pažiūroms — atremti bei pasmerkti. Spaudoje jau pasirodė visa eilė "užrūstintos visuomenės" balsų, jau šaukiami mitingai ir įprastine tvarka visur vinebalsiai šaukiama: sovietų km. partija teisi, ji ir toliau privalanti laikytis ligšiolinių pažiūrų. Vakarų stebėtojų teigiama, kad Chruščiovo ir vadovybės pozicijų stabilumas tvirtėja.

Liepos 15 d. ir kitomis dienomis Pekino ir Maskvos partijų laiškai — abipusiai kaltinimai buvo paskelbti lenkų, čekų, vengrų ir kt. satelitų kraštų spaudoje. Žinoma, Maskvos atsakymą nutylėjo Albanija, o naujasis "maištininkas" — Rumunija kiek delsusi tepaskelbė sovietinio atsakymo platesnes ištraukas. Satelitai neskelbė jokių komentarų, o lenkai su Pekino 25-mis tezėmis jau buvo susipažinę — kaip ir kitur, ir Varšuvoje kinų pasiuntinybė Pekino kaltinimus buvo išplatinusi. (E)

"GERAI" NUBALSUOTA!

Liepos 14 d. St. Francis parapijos salėje įvyko Perth lietuvių visuotinis susirinkimas, kurį atidarė ir valdybos pranešimą padarė valdybos pirmininkė p. Petrukėnienė. Susirnkimui vadovavo Perth universiteto lektorius inž. p. Z. Budrikis, sekretoriavo p. Kairaitis. Revizijos komisijos pranešmą padarė p. D. Burneikis.

Po pranešimų tuojau buvo renkama nauja valdyba. Rinkimai šį kartą praėjo palyginamai gana sklandžiai. Į naują valdybą išrinkta: ponios *Liutikienė* (iš senosios valdybos) ir *Šidlauskienė* ir p.p. *Čekanauskas*, *Liutikas* ir *Valodka*. Kandidatu liko p. Garnys (senj.) Revizijos komisija pasiliko ta pati senoji, kurią sudaro p.p. *Petrukėnas*, *Kasputis* ir *Burneikis*.

Klausimų ir sumanymų punkte vienas dalyvis paklausė valdybos, dėl ko neberenkamas Australijos Lietuvių Bendruomenės nustatytas metinis bendruomenės nario mokestis — 10 šilingų? Tuoj kai kurie dalyvai, nelaukdami net valdybos atsakymo, ėmėsi karštai įrodinėti, kad Sydnėjus yra už tūkstančių mylių ir dėl to nereikią mokėti. Krašto Valdybos ar A.L.B. vengta minėti, matyti, dėl patogumo, tik Sydnėjus. Pamiršta, kad kaikurios organizacijos centrus turi daug toliau, negu Sydnėjus, o vienok tų organizacijų padaliniai nei nemano atsiskirti nuo savo centrų. Taigi, šitas argumentas yra visai nepagrįstas. Kitas vėl siūlė parinkti vienkartinę auką ir pasiųsti į Ameriką! Ypatingai vienas dalyvis karštai įrodinėjo, kad jokių mokesčių nereikia mokėti Sydnėjui, tuo darydamas sugestijų ir susirinkimo dalyviams. Pasiklausius jo kilo abejonė, ar tikrai jis tai daro Perth lietuvių naudai, jau nekalbant apie visų lietuvių solidarumą. Greičiau galima patikėti tam dalyviui, kuris išėjęs iš salės pasakė: jei tame Sydnėjuje sėdėtų jo pažiūrų žmonės, tikriausiai jis tokiu pat įkarščiu siūlytų solidarumo mokestį mokėti kaip kad dabar nemokėti.

Pirmininkaujantis, nesulaukdamas valdybos paaiškinimo į paklausimą, reikalą patiekė balsavimui. Ir mes nubalsavome 22 balsais prieš 9 jokių mokesčių A.L.B., atsiprašau, Sydnėjui, nemokėti.

Dar susirinkimui nepasibaigus dalis dalyvių ėmė bėgti iš salės, braukdami stačiai pro pirmininkaujančio akis. Likusioji dalis išsiskirstė tik baigus susirinkimą ir sugiedojus himną.

Taip, lietuviai ne žydai! Žydai bene 2000 metų išlaikė savo bendruomeninę organizaciją. Ir dėl to ta tauta neišnyko, nors ir tarp svetimųjų išblaškyta gyveno .Iš tikrųjų, jei kuri tauta nori gyva išlikti ir pati savęs nežudo, tokios tautos svetimieji nesunaikins. Visai kitaip yra su ta tauta, kurios žmonės nebesutaria bendrais tautos išlaikymo klausimais ir susirinkimuose valandas ginčijasi dėl šilingo bendriems tautos reikalams. Tokios tautos išnykimui kelio niekas nepastos.

A. Vembutas

MOTERŲ AMŽIUS

Yra teigančių, kad moterys ilgiau gyvena dėl to, kad jos turi geresnes gyvenimo sąlygas, jos mažiau nukenčia nuo profesinių ligų, alkoholizmo ir t.t. Bet daug faktų tam tvirtinimui prieštarauja. Mokslininkai, kurie tyrė vienuolių gyvenimą, nustatė, kad vienuolės gyvena apie 10 metų ilgiau už vienuolius, nors abiejų gyvenimo sąlygos yra vienodos.

Daugelis duomenų taip pat patvirtino, kad ir laukinių tautų moterų amžius nėra trumpesnis, negu vyrų, nors tų tautų moterys dažnai dirba kaip gyvuliai.

Tiriant gyvulius, paaiškėjo, kad patelės gyvena ilgiau negu patinėliai, kad jos yra atsparesnės ligoms. Fiziologai Rokšteinas ir Libermanas atliko bandymus su 8,500 musių. Jie išaiškino, kad praslinkus 30 dienų po išsivystymo dar gyveno 50% patelių, o patinėlių liko tik 5%. Pusė visų patinėlių žuvo jau prieš šešioliktąją gyvenimo dieną. Patelės išgyveno net 63 dienas, tuo metu, kai patinėliai tegalėjo pragyventi daugiausia 54 dienas.

Statistika rodo, kad ir negyvų berniukų gimsta daugiau, negu mergaičių: kiekvienam 100 mergaičių pasaulyje gimsta apie 106 berniukai. Tuo tarpu dar neišaiškinta, kodėl iš 200 ligų, dėl kurių daugiausia žmonės miršta, visos yra pavojingesnės vyrams. Pavyzdžiui, vyrai dažniau suserga kraujo apytakos ligomis ir daug daugiau jų miršta nuo širdies ligų. Vienas mokslininkas apskaičiavo, kad iš 100 tūkstančių gimusių mergaičių 2291 pasiekia 90 metų amžių, o iš tokio pat skaičiaus gimusių berniukų tik 1523.

Dauguma yra linkusi manyti, kad moterų ilgesnis amžius priklauso nuo biologinių priežąsčių, nuo moters prigimties.

REIKALAI LENKIJOJE

Lenkijoje paskelbus partinio vadovo Gomulkos kalbą apie laukiamus varžtus lenkų menininkams, dabar Vakaruose klausiama: ar partijos sprendimai padaryti Maskvai spaudžint ir kaip nauji suvaržymai atsilieps krašto ateičiai bei gyventojų nuotaikoms? Iš Lenkijos gautomis žiniomis, nors Varšuvoje lankėsi, prieš suvaržymus paskelbiant, kai kurie svarbūs Maskvos pareigūnai, vis dėlto netenka manyti, kad paskelbta kova prieš buvusią didesnę laisvę mokslo, meno ir literatūros srityje būtų buvusi tik Maskvos įsakyta. Greičiausiai, sprendimai padaryti artimoje Gomulkos aplinkoje ir padidėjus vad. neostalinistų įtakai. Tikimasi, kad lenkams neprimetus griežtos kolchozų sistemos, turėtų būti suteikta daugiau laisvės ir kultūros srity. Esant nepasitenkinimui darbininkijos tarpe, galėtų atsirasti ir pavojingų reiškinių, juo labiau, kad Lenkijos komunistų partija, būdama silpniausia rytų bloke, negali daugiau pasiekti panaudodama partinę discipliną. O jei Gomulkos režimas griebtųsi policinių priemonių, tai jis susidurtų su visos tautos nepasitenkinimu, prestižo smukimu ir... tektų grįžti į laikus, buvusius prieš 1956 m., taigi, prieš Gomulkos iškilimą. (E)

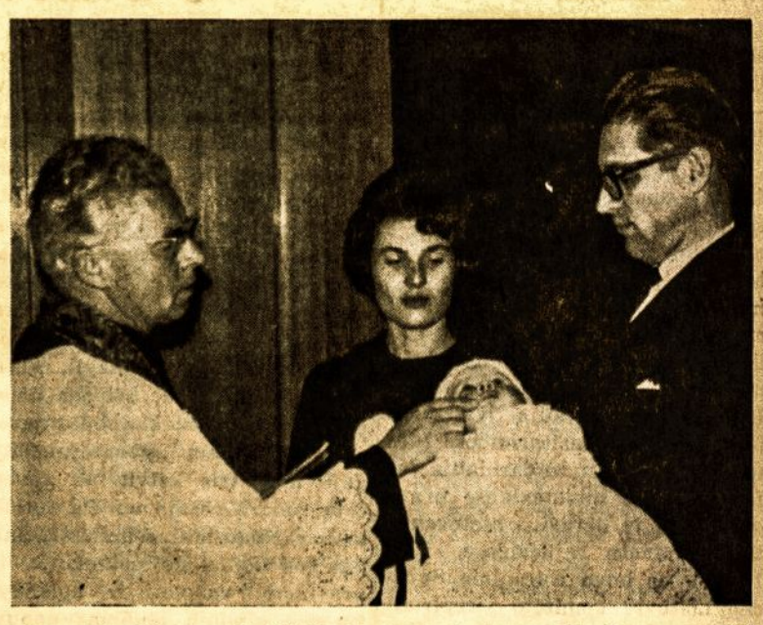

Šio mėn. 20 d. sydnėjiškių Danutės ir Juozo Daubarų sūneliui buvo suteiktas Edmundo vardas. Krikšto sakramentą suteikė Sydnėjaus lietuvių kapelionas kun. P. Butkus. Krikšto tėvai O. ir J. Maksvyčiai. Po apeigų bažnyčioje p.p. Daubarų namuose vyko vaišės dalyvaujant apie 30 svečių. Vaišių metu buvo išdainuota daug lietuviškų dainų ir praleista keletas valandų jaukioje nuotaikoje.

ESTAI...

(Atkelta iš psl. 3)

"Labai gaila, pone Raidai. O aš tikėjausi, kad ir jūs man galite kaip nors pagelbėti."

"Palauk, Kallas, juk jūs pinate krepšius! Paimkite kokią dėžę, prikiškite kokių vielų, senų lempų, gerai įpakuokite ir visą šlamštą nuneškite. Į surinkimo vietas kasdien tūkstančiais pristatoma, o tuo momentu niekas neturės laiko patikrinti, kas atiduodama. O kol jie apsižiūrės, vokiečiai jau bus čia. O jeigu ne — vistiek visi eisime po velnių — su radijais arba be jų!"

Kallas pralinksmėja. "Taip ir padarysiu, pone Raidai! Labai dėkingas už patarimą." Tada jo veidas vėl surimtėja, rankos įsmunka į kelnių kišenes. "Dar vienas klausimas, pone Raidai: ką vokiečiai darys atėję su namų sargais? Juk mes, sargai, visą laiką NKVD buvome verčiami šnipinėti visus namų gyventojus, nors stengėmės kiek išmanydami pagelbėti žmonėms, bet žinai, gal vėliau ims kabinėtis..."

Jam paduodu ranką: "Pačiam visai nėra ko bijoti — mums visą laiką tik pagelbėjai. Patsai neturėsi jokių nemalonumų!"

"Jūs man padėsit, pone Raidai, jeigu —"

"Žinoma, jeigu ne aš, tai Tarvų šeima. Būk ramus, pone Kallas!"

★

1941 m. birželio 24 d. rusai išleido įsakymą kovai su vokiečių desantininkais ir estų partizanais sudaryti naikinamuosius batalionus, kurie gavo absoliučias teises žudyti, suimti, kankinti kiekvieną, kas jų nuožiūra būtų įtartinas ar pavojingas. Tie batalijonai buvo 200 vyrų stiprumo kiekvienas ir kruvinai terorizavo Estiją ligi vokiečiams ją užimant. Reikia atsiminti, kad vokiečiai Lietuvą užėmė per dvi — tris dienas, ir todėl rusai mūsų krašte tiek nuostolių nespėjo padaryti, kiek jų padarė Estijoje. Šitą vokiečių žygį per Lietuvą pagreitino lietuviai aktivistai, kurie praktiškai visą kraštą išvalė ir vokiečiams formaliai beliko tik per Lietuvą peržygiuoti, nes lietuviai aktivistai gerokai prieš karo pradžią jau buvo stipriai susiorganizavę ir turėjo geresnius ryšius su užsieniu, šiuo atveju su Vokietija. Tuo tarpu estų laisvės kovotojai aktyviau ėmė formuotis tik karui su Rusija prasidėjus. Lietuva buvo jau birželio 25 d. vokiečių užimta, tuo tarpu vokiečiai Estijos sieną pasiekė tik 1941 m. liepos 7 d., o Tallinnas užimtas tik rugpjūčio 28 d. Vadinasi, rusai Estijoje siautėjo daugiau negu du mėnesius ilgiau po to, kai buvo užimta Lietuva. Per tą laiką rusai dar spėjo Estijoje ir mobilizaciją pravesti, kas irgi estams labai daug kainavo neskaitant tų aukų, kurios krito persekiojimo ir kerštо įkarštyje nuo NKVD ir naikinamųjų batalionų.

(Vert.)

★

Herberto kabinete buvo ramiausia. Čia bent galėjai šiek tiek pasikalbėti atvirai nestebimas ir nenuklausomas.

"Kaip su Heino, Robertai? Ar jis irgi imamųjų skaičiuje?

"Ačiū Dievui dar ne, Herbertai. Į kariuomenę pašaukti tuo tarpu tik 1920, 21 ir 22 m. gimimo. Heino gimęs 1924".

"Ir vėl nuleidžiamas estiškas kraujas! Bet juk rusai visais laikais tą patį darė! Net ir caro laikais pašauktieji karo tarnybon estai turėjo atitarnauti Sibire arba Kaukaze. Joks estas negalėjo Estijoje tarnauti. O iš pašauktųjų labai retas namo sugrįždavo.

"Suprantama. Už tat kaukaziečiai ir turkmenai buvo atkeliami į Pabaltiją. Visą laiką toji pati politika". Robertas nervingai pereina per kambarį. "Sakyk tu man, po velnių: nors imk ir stauk pagalvojus, kad šiandie, liepos 2 d. mūsų jaunuoliai turi išvykti į rusų karinę tarnybą, kai tuo tarpu vokiečiai jau birželio 24 d. buvo Kaune, 26 Vilniuje ir Daugpily, o šiandie jau prie Rygos!"

"Iš tiesų, tragiška, Herbertai! Tarp kita ko Rigą šiandie vokiečiai užėmė. Mūsų kaimynai latviai ir lietuviai vis tik laimingesni. Nei Lietuvoje, nei Latvijoje rusai negalėjo pravesti mobilizacijos, o pas mus trijų metų jaunuoliai pakeliui į Rusiją".

"Ir seks dar eilė ėmimų, jeigu vokiečiai nepasiskubins. Be to, atsimink, kaip siautėja ir viską kruvinai naikina tie naikinamieji batalionai!"

"Bet turime ir giedresnių žinių, Herbertai. Mūsų abejonės vokiečių politika pasirodo, buvo ne vietoje. Jau nuo gegužio Suomijoje organizuojami estų savanoriai ir šiandie desantininkais metami į Estiją. Be to, Estijos Išlaisvinimo Komiteto pirmininkas Dr. H. Mae birželio 23 d. išgavo vokiečių vyriausybės leidimą formuoti savanorius sudarant estų karinius dalinius. Iš visų pabėgėlių stovyklų registruojasi vyrai. Birželio 27 d. Dr. Mae iš Berlyno atvyko į Tilžę, kad prisidėtų prie žygiuojančių estų dalinių ir dalyvautų Estijos išlaisvinime".

"Ačiū Dievui, vis tik vokiečiai respektuoja mūsų norus ir galime tikėtis bent pradžioje savos vyriausybės".

★

Helė priekaištingai pasižiūri į mane: "Jau du kartus teiravosi tavęs viršininkas, Raidai!"

"Tikrai? Jis — vienas?"

"Aš nežinau".

Pasibeldęs įeinu pas Roogą. Jis stovi prie lango, vilkėdamas mėlynu kombinzonu. Ant rankovės prisiūtas raudonas kaspinas. Tai naikinamojo batalijono uniforma.

"Pastaruoju metu pradedi vėlintis, Raidai!"

"Labai atsiprašau, drauge Roogai, bet kasdien komisarijate dirbu iki 2 valandos nakties. Ir aš reikalingas poilsio".

Roogas tik patraukia pečiais. "Karas, Raidai. Nuo dabar tau teks vadovauti visai įstaigai. Tavo ankstyvesnį darbą perima Helė. Man pačiam teks dažniau išvykti — kaip matai, priklausau naikinamajam batalijonui".

Jo veidu perbėga piktas šypsnys. "Kaip partijos narys ir Hoffas, aišku, priklauso N. B. (naikinimo batalijonui), bet aš netikiu, kad jam teks išvykti ir stoti į kautynes. Miško broliai prakeiktai atsparūs — juk jie irgi šaudo! Visas kraštas knibždėte knibžda miško broliais, Raidai! Nieko, mes juos išrūkysime! Skaitei šios dienos laikraštį, Raidai?"

"Dar nespėjau, drauge Roogai".

Jis atskleidžia laikraštį, kuriame parašyta: "Savo 1941 m. liepos 3 d. kalboje draugas Stalinas pasakė — Mes turime pradėti ir vesti negailestingą kovą prieš užfrontėje pasireiškiančią dezocganizaciją, prieš gandonešius, dezertyrus ir panikierius. Mes turime sunaikinti visus šnipus, sąmokslininkus ir desantininkus ir teikti visą galimą pagalbą mūsų naikinamiems batalijonams: Roogas sviedžia laikraštį į šalį. "Tuo draugas Stalinas įpareigoja visus civilius gyventojus aktyvion kovon. O ką gi tu darysi, Raidai? Kokiu būdu patsai įsijungsi kovon prieš fašistus? Ar nenorėtumei stoti į naikinamuosius batalijonus?"

"Aš manau, kad kas nors turi palikti įstaigoje ir dirbti, drauge Roogai. Be to, juk pats ką tik sakei —"

Roogas suraukia kaktą. "Žinoma, žinoma. Man arba Hoffui nesant pats pasirašai raštus. Žiūrėk, kad būtų tvarka".

Nepasibeldęs kabinetan įeina Valentinas. Ir jis N. B. uniformoje. Jis visas išbalęs, susijaudinęs. ir baimės pilnu balsu kreipiasi: "Drauge Roogai, aš išvykstu. Mūsų batalijonas tuoj pat išvažiuoja Nežinau, ar iš viso sugrįšiu".

Šypsodamasis Roogas paploja per petį: "Žinoma, sugrįši, Valentinai. Klausyk — ilgus metus kovojau Ispanijoje. Ten irgi nebuvo kitaip — ir tenai buvo šaudoma! O štai esu grįžęs. Tad sėkmės skersti fašistinius šunis!"

Valentinui išėjus Roogas atsisėda. "Jis dar kūdikis, Raidai. Keletą kartų pavažinėjęs su N. B. jis virs kietu kovotoju. Ne viskas gražu, gyvenime, Raidai, bet miško broliams negali būti jokio pasigailėjimo!"

Grįžtu į savo kabinetą. Šiuo metu išvyksta iš miesto raudoni autobusai su uniformuotais žudikais — N. B. Tie naikinimo batalijonai yra žmogžudžių gaujos. Jie ne kovotojai, o žudikai! Daugelio šių batalijonų vadai yra žydai. Kiekvienas batalijonas turi po du tris rusus politrukus, kurie rūpinasi visa kovų eiga. O patys batalijonų vyrai susideda iš komunistų, komjaunuolių, net kalinių. Neseniai kaliniams buvo pasiūlyta pasirinkti — stoti prie sienos arba į naikinamuosius batalijonus. Ir į čia susirinko tie, kurie žudė, plėšė, prievartavo, vogė. Štai tokie dabar pasidarė Tėvynės Herojais! Jau dabar pasiekė žinios apie šių herojų darbus — sadistiniai kankinimai, prievartavimai, žudymai, kas tik pakliuvo po ranka.

Lauke kaitina liepos saulė, bet man šiurpu. Bijau? Ne! Man apmaudu! Juk šie naikinimo batalijonai yra Stalino žudikų komandos! Stalino įsakymu jie žudo, prievartauja, niekina mūsų tautą. Jų uždavinys nėra kovoti prieš vokiečius, ir jokiu būdu ne prieš estų laisvės kovotojus. Ne. Jų uždavinys — naikinti, ką sako ir pats vardas. Ir taip jie naikina ne vien tik laisvės kovotojus, bet ir moteris, vaikus, senelius. Stalino įsakymu estų tauta turi būti sutrypta pasipriešinusi rusiškajai vergijai. Tam ir sudarytos šios banditų komandos!

(Bus daugiau)

SPORTAS

Redaguoja: Antanas Laukaitis
38 Cheltenham Rd., Croydon, N.S.W. Tel.: UJ 4898

Sportas Adelaidėje

VYTIS — UNITED CHURCH
43:64 (21:31)

Rungtynių pradžioje sužaista labai gerai ir pirmauta 12:.9 Pirmas ketvirtis dar po 15:15, bet vėliau iniciatyvą perima priešas. Tiksliai mėtydami, atidžiai dengdami Vyties žaidėjus ir gerai nuiminėdami nuo lentos Church krepšininkai pelnytai laimėjo. Didžiausia lietuvių klaida buvo, kad jie žaidimą vedė per arti priešo krepšio ir dėl to prarado daug kamuolių. Paskutiniu laiku žaidęs gynime R. Daugalis startavo sėkmingai puolime. Taškai: J. Gumbys 17, R. Daugalis 14, A. Ignatavičius 10.

VYTIS (rezervas) — SOUTH
32:59

P. Alkevičiui į rungtynes neatvykus skaudžiai pralaimėta prieš antros vietos lentelėje priešą South rezervą. Taškai: E. Pocius 10, G. Rakauskas 8.

VYTIS (jauniai) — C.Y. 34:44

Revanšas jauniams nepavyko, bet pralaimėjo lygioje kovoje. A. Vasiliauskui gerai progresavus, V. Levickis, G. Šimkus ir A. Radzevičius sudaro tvirtą komandos pagrindą. Komanda neturi penkto žaidėjo, kuris jiems prilygtų. Taškai: V. Levickis 16, A. Vasiliauskas 14.

VYTIS (jaunučiai) — SOUTH
66:9

Jaunieji vytiečiai vėl lengvai laimėjo. Taškai: A. Ignatavičius 24, J. Jaunutis 22, P. Kanas 18.

MERGAITĖS

VYTIS — TORRENS 41:31

Pirmoji mergaičių komanda įveikė tradicinį priešą net 10 taškų skirtumu. Gerai sužaidė komandos kapitonė M. Šiukšterytė. Taškai: R. Andruišytė 18, M. Šiukšterytė 13.

VYTIS — A.S.K. 55:2

Jaunosios vytietės triuškinančiai "sudorojo" latvaites. Taškai: N. Vyšniauskaitė 22, P. Krivickaitė 14, V. Keršytė 7.

STALO TENISAS

Pirmoji vyrų komanda prarado pirmaujančią poziciją, nes vėl pralaimėjo. Šį kartą prieš Woodville 2:7. A. Gudaitis 1, P. Urbašius 1.

VYTIS II — NATIONAL

Mergaičių pirmajai komandai pralaimėjimai ne naujiena. Vytis — Railways 3:6. I. Gudaitytė 3. Antroji tvirtai pasipriešino prieš E.T.S.A. 4:5. Taškus pelnė B. Mikužytė ir A. Urnevičiūtė po 2.

R.S.

KOVO ŠACHMATININKAI

KOVAS — UNIVERSITY 2½-1½

Paskutinėse šių metų Sydnėjaus miesto tarpklubinėse šachmatų varžybose koviečiai žaidė prieš gana stiprią Universiteto komandą, laimėdami 2½ taško, o V. Liūgos partija perduota spręsti komisijai, kilus ginčui su priešininku. V. Liūga reikalauja užskaityti jam laimėjimą, nes priešininkas nepadarė 42 ėjimų per nustatytą laiką. Kovo komandą sudarė ir taškus laimėjo: V. Patašius 0, V. Liūga (neaišku), V. Koženiauskas ½, J. Dambrauskas 1, ir V. Augustinavičius 1.

Šį turnyrą laimėjo Universiteto II-ji komanda, su kuria antrame rate koviečiai sužaidė lygiomis. Kovo komanda užėmė septintą vietą, iš trylikos komandų. Latviai ir estai liko lentelės apačioje.

Pavienių žaidėjų rezultatai: V. Patašius 6½ taško iš 11 partijų, Dr. I. Venclovas 1½ t. iš 3 p., V. Liūga 4 tašk. iš 10 p. (vieta atidėta) V. Koženiauskas 5½ tašk. iš 12 p., J. Dambrauskas 6 tašk. iš 9 p., V. Augustinavičius 4½ tašk. iš 9 p., ir P. Groso 0 tašk. iš 1 partijos.

ATSILIEPĖ Į KVIETIMĄ

Per spaudą pakvietus papildyti koviečių gretas, įsijungė keletas neblogų šachmatininkų: V. Simanauskas, kurį laiką žaidęs už Adelaidės sporto klubą, dabar gyvenąs Sydnėjuje. J. Abromas, anksčiau žaidęs už australų Insurance klubą, A. Gedminas, prieš kiek laiko dalyvaudavęs Bankstowno lietuvių šachmatų turnyruose, Vl. Šneideris, buvęs labai energingas šachmatininkų organizatorius Vokietijoje ir vienas iš Kovo klubo steigėjų.

Dar kartą kviečiame šį gražų žaidimą mėgstančius tautiečius pranešti savo pavardes šachmatų sekcijos vadovui, kuris nurodys kaip įsijungti į lietuvių šachmatų turnyrus, kuriuos baigus bus galima sudaryti komandas ir grumtis australų turnyruose. Kiek žinoma, Cabramattos apylinkėje yra labai gerų lietuvių šachmatininkų, kurie neįstengia sudaryti komandos. Ar ne laikas ir jiems apsispręsti. Sporto klubas Kovas pasiruošęs visus priimti ir jūsų laukia.

V.A.

Adelaidės sportininkai ir sporto bičiuliai po metinio susirinkimo. Iš kairės į d.: A. Merūnas, R. Daugalis, P. Andrijaitis, J. Jaunutis, A. Šliužas, O. Mikalainytė, V. Baltutis, S. Vyšniauskas. Stovi iš k.: Umeris, A. Kitas, Marmukonis, Kazėnas, Urmonas, B. Nemeika, ? (pavardė nepaduota), J. Strankauskas. S. Urnevičius, Piečiukaitis, R. Sidabras, J. Morkūnas, Latvėnas, Vilčinskas, V. Radzevičius. Nuotraukoje trūksta J. Donėlos ir J. Milaknio.

Foto A. Budrio

MURRAY'S
HEALTH FOOD STORES
646 George St., Sydney, Australia
(Kampas Liverpool St.)
TEL.: 21-4254 arba BA-4254
(ANKSČIAU IŠ KINGS CROSS, SYDNEY).

JEIGU JŪS TURITE GIMINIŲ LIETUVOJE, tai jie tikrai gaus Jūsų siuntinį nieko neprimokėdami, jei siųsite jį tik per visiems gerai žinomą ir rekomenduotiną firmą: MURRAY'S HEALTH FOOD STORES, kuri paskutiniuosius 15 metų turi kontaktą su Vnesposyltorg'u Maskvoje. Nesiduokite klaidinami kitų skelbimų.

15 metų mūsų darbo ir patyrimo siunčiant siuntinius galutinai įrodė, kad su tikslumu ir geram stovyje JŪSŲ siuntinys gaunama jūsų giminių pilnoje tvarkoje.

Mūsų firma — MURRAY'S HEALTH FOOD STORES — dar nei vieno siuntinio nepražudė per visą 15 metų, nes Jūsų siuntinys yra dviguba verte apdraustas nuo galimo žuvimo, ir mes pilnai garantuojame Jūsų siuntinį iki to laiko, kol jį gauna Jūsų giminės.

Jūsų siuntinys pasiekia gavėją paprastu paštu per 2 mėnesius (maždaug), o Jūsų orų paštu siųstas siuntinys pasiekia per 12 dienų.

SIUNTĖJŲ DĖMESIUI

Dabar jūs galite pirkti sovietų gamybos prekių, kaip automobilių, motociklų, skuterių, dviračių, padangų, televizijų, radijų, radiogramų, pianinų, akordeonų, šaldytuvų, skalbimo ir siuvimo mašinų, foto aparatų, medžioklinių šautuvų, laikrodžių, kilimų, batų ir kitų eksporto kainomis, kurias nustato Vnesposyltorg'as. Jokių kitų primokėjimų. Pristatome per 10 — 30 dienų.

REGISTRUOTI SKYRIAI:

SYDNEY:
CABRAMATTA: MURRAY'S HEALTH FOOD STORES, 143 Cabramatta Rd. Tel.: UB 2082.
PARRAMATTA: MURRAY'S HEALTH FOOD STORES, 293 Church St. Tel.: 635-9728.
BANKSTOWN: MURRAY'S HEALTH FOOD STORES, 5 Kitchener Pde. Tel.: UY 8089.
NEWCASTLE: MURRAY'S HEALTH FOOD STORES, 557 Hunter St. Tel.: B 3596.
NEWCASTLE: MURRAY'S HEA LTH FOOD STORES, 93 Northumberland St., Wickham, tel.: 61-5180.
MELBOURNE, VIC: MURRAY'S HEALTH FOOD STORES, 94 Elizabeth St. Tel.: 63-8498.
PERTH, W.A.: MURRAY'S HEALTH FOOD STORES, 229 Newcastle St. Tel.: BA 7842.

KOVO KLUBE

KOVAS — LA SALLE
55:49 (27:25)

Rungtynės laimėtos gana sunkiai, nors koviečiai buvo pranašesni. La Salle labai žiauriai žaidė ir trukdė gerą susižaidimą. Be to, koviečiai žaidė be pakeitimo. Žaidėjai: A. Lapšys, D. Kriaucevičius, J. Kriaucevičius, S. Lukoševičius ir K. Protas.

KOVAS — PARATELS
62:57 (26:33)

Pradžioje priešas kietai puola ir net vienu laiku veda 10:2. Zonos dengimas nekoks ir tuo būdu keitus žmogus į žmogų dengimu, priešas geriau uždengtas, bet per labai aukšti priešo puolėjai išnaudoja metimus iš po krepšio. Pasipuslaikį vis veda 7 taškais.

Antrame puslaikyje treneris A. Laukaitis performuoja komandą: Lapšys grįžta iš centro atgal į gynimą su Protu, Reizgys įeina į centrą, kai D. Kriaucevičius ir S. Lukoševičius lieka krašto puolėjais. Dengimas kietai paimtas, didieji žaidikai uždengti ir į galą Kovas visai veda žaidimą ir laimi. Gynime taip pat gerai žaidė J. Kriaucevičius.

Su šiuo laimėjimu "Kovas" stovi 4-je vietoje turnyro lentelėje su 3 pralaimėjimais ir užtikrintos vietos pusfinalyje, nors ir dar liko vienos rungtynės žaisti.

KIETA RANKA

John Peck, australiško futbolo Viktorijos rinktinės vidurio puolėjas rungtynėse Viktorija — Pietų Australija Adelaidės stadione liepos 6 d., stebint 32.000 žiūrovų, kumščiu smogė Pietų Australijos rinktinės puolėjui Brian Sawley į veidą. Smūgis buvo kietas, nes pastarasis krito be sąmonės ir tik po kelių minučių treneriu buvo atgaivintas. Rungtynių teisėjas incidentą raportavo Pietų Australijos Futbolo Lyga ir sekančią dieną J. Peck buvo iškviestas prieš disciplinos tribunolą. Jisai prisipažino kaltu, bet pareiškė, kad tai įvykdė oponento išprovokuotas, kuris jam sąmoningai įspyrė. Tribunolas pripažino J. Peck kaltu. Bausti teisę turi Viktorijos disciplinos tribunolas, kurie po kelių dienų J. Peck suspendavo dvejom rungtynėm.

Šis įvykis sukėlė daug diskusijų Adelaidės spaudoje. Partizaniški Adelaidės sporto komentatoriai (ne visi) pranašavo žymiai didesnę bausmę ir, žinoma, po to neslėpė savo nusivylimo.

Neteisinant J. Peck vis tik negalima jo visapusiškai kaltinti, jei jo smūgis buvo stipresnis, negu kitų australiško futbolo žaidėjų, kurių panašūs išsišokimai pasitaiko dažnai. Atsimenant, kad minimas sportininkas Viktorijos futbolo lygoje žaidė 167 rungtynes nenusižengęs sportui ir pridėjus, kad televizijoje buvo aiškiai parodytas momentas, kur B. Sawley įspyrė J. Peck parpuolus rungtynių metu, dviejų rungtynių suspendavimas buvo teisėta bausmė. Gi šio incidento pradininkui jokia bausmė negresia. Spaudai jis pareiškė, kad ant J. Peck jis nepyksta ir už gautą smūgį jam atleidžia.

Kodėl šis įvykis taip plačiai buvo Adelaidės spaudoje išreklamuotas? Istorijos pradžios reikia jieškoti šių rinktinių susitikime prieš dvi savaites Melbourne. Stebint 49,000 žiūrovų Pietų Australija įveikė Viktoriją. Tai buvo staigmena, nes Pietų Australijos rinktinės paskutinė pergalė prieš Viktoriją buvo prieš 30 metų.

Pietų Australijos spauda plačiai atžymėjo šį laimėjimą ir išrekomendavo šių rungtynių revanšines rungtynes Adelaidėje. Ne paslaptis, kad Pietų Australija tikėjosi pergalės ir tuo pačiu įrodyti, kad Viktorija nebedominuoja australiško futbolo viršūnėse. Viktorijos rinktinė laimėjo, bet Adelaidės laikraščiuose tilpo tik nežymūs rungtynių aprašymai. Nediskutuoja, kas dominuoja futbolo viršūnėse, bet smarkiai išreklamuotas J. Peck — B. Sawley incidentas. Gal Adelaidės sporto komentatoriai galvoja, kad nuo šios reklamos priklausys Pietų Australijos futbolo lygis?

R. Sidabras

PŪKINĖS KALDROS

PLUNKSNINIAI MATRACAI, PAGALVĖS, LOVOS SKALBINIAI, kaip įpilai ir užvalkalai 63" (160 cm.) platumo, galima gauti firmoje

ROSE
38 WASHINGTON STREET, BEXLEY, N.S.W.
Rockdale stotis.
SKYRIUS: Flemings Corner Shop, 181 Queen St., St. Marys, N.S.W.
Mūsų atstovas Jus aplankys kiekvienu metu.
Prekės duodamos ir išsimokėjimui. Mes kalbame vokiškai.

Sportas Lietuvoje

Vilniaus "Žalgirio" aštuonvietė atsirevanšavo vokiečiams už pralaimėjimą pasaulio irklavimo pirmenybėse Šveicarijoje.

Tarptautinėje Duisburg (Vak. Vokietija) regatoje lietuvių ir vokiečių valtys rungtyniavo du kartus. Pirmą dieną smarkiam vėjui pučiant Receburg R.K. įveikė "Žalgirio" aštuonvietę. Sekančią dieną abi valtys rungtynes baigė beveik kartu, bet foto finišas įrodė lietuvių pergalę. "Žalgirio" laikas 6:09, buvo 0,2 sekundės geresnis už pasaulio čempioną. Aštuonvietės sąstatas nežymiai pasikeitęs: J. Jegelavičius, P. Karkla, V. Briedis, V. Sterlikas, V. Suslinas, Z. Jukna, A. Bagdonavičius, R. Vaitkevičius ir vairininkas Larinsonas.

Netrukus vilniečiai rungtyniaus tarptautinėje regatoje Maskvoje.

Puikiai pasidodė ir Vilniaus "Žalgirio" futbolo komanda tarptautinėse rungtynėse prieš švedus. Lietuviai įveikė Stockholm "Resundo" net 5:0. Rungtynės vyko Vilniuje.

ŠVEICARŲ SPAUDA APIE VILNIEČIUS — LIETUVIUS IRKLUOTOJUS

Šveicarijoje, kaip ir kitais metais, Luzerno mieste, Rotsee — raudonajame ežere, liepos 13-14 d.d. įvyko tarptautinės irkluotojų varžybos-regata. Dalyvavo 12 tautybių sportininkai, iš viso 290 laivų su 1.158 irkluotojais. Jau nuo 1961 m. pasižymėjusi lietuvių sportininkų aštuonvietė valtis (nors ir dalyvavusi kaip Sovietų Sąjungos rinktinė) ir šiemet atkreipė spaudos dėmesį. Pvz. "Neue Zuercher Zeitung" apie sportininkus rašė, juos minėdamas kaip "Vilniaus aštuoniukę" ar "lietuvius iš Vilniaus". Liepos 15 d. dienraštis rašė: "Lietuviai iš Vilniaus pasirodė esą ypatinga klasė. Jie žaismingai nugalėjo Berlyno, Luebecko aštuonvietes valtis, jiems pavyko įveikti ir ilgus metus pasižymėjusius Njord Leiden olandus. Liepos 16 d. "Neue Zuercher Zeitung" vėl nė žodžiu neminėjo Sovietų Sąjungos, bet vėl pažymėjo triumfavusius lietuvius — Vilniaus sportininkus. Kaip ir tikėtasi, lietuvių vilniečių, "Žalgirio" sportininkų dėka, didžiųjų aštuonviečių valčių klasėje pirmoji vieta atiteko Sovietų Sąjungai, toliau sekė rytų Berlynas, Rostoko rinktinė rytų Vokietijoje, Luebecko sportininkai (Fed. Vokietija), olandų, austrų ir šveicarų rinktinės.

KAIP ATSIRADO "SNOBAS"

Viduramžiais vienuolynų mokyklose kilmingųjų vaikai buvo įrašomi prierašu "nob" (lotyniškai nobilis — kilmingas). Kai paprastųjų vaikai ėmė sėkmingai pamėgdžioti kilmingiuosius mokyklos draugus, prie jų pavardžių imta žymėti "s. nob." t.y. sine nobilitate — be kilmingumo. Iligainiui taškas nutrupėjo ir gautas naujas žodis, kuris šiandie turi visai kitokią prasmę.

IŠ MAČO — MALŪNSPARNIU

Per futbolo mačą Argentinos mieste Pantenuevo teisėjas sukėlė publikos nepasitenkinimą. Žaidimui pasibaigus sirgaliai apgulė patalpas, kur spėjo pasislėpti teisėjas. Policijos būrys stengėsi sulaikyti ir sutramdyti įnirtusius futbolo garbintojus. Tuo metu viršum namo pakibo malūnsparnis. Išlindęs ant namo stogo, teisėjas pakilo į mašiną ir dingo kartu su ja, sirgaliams įnirtingai šūkaujant. Ši sėkmingai pavykusi gelbėjimo operacija paskatino daugelio Argentinos miestų policiją įsteigti "budinčių malūnsparnių" tarnybą futbolo teisėjams. "Oro kelias, — pareiškė Buenos Aireso tvarkos saugotojų atstovas, — vis dėlto visų patikimiausias".

VIZITAS IR VIZITACIJA

Žmona klausia vyrą:

— Pasakyk, Pauliau, koks yra skirtumas tarp vizito ir vizitacijos?

— Visai paprastas. Kai mes lankomės pas tavo mamą, tai vizitas, o kai jinai lanko mus, tai jau vizitacija.

DVEJOPAS MASTAS

— Draugai, — kreipiasi rašytojas, — jeigu šiame literatūros vakare mano kūrinys ras pasisekimo, eisime į Royal York viešbutį; jeigu ne — užkąsime Danforth užkandinėj.

Po vakaro rašytojas atvyko į Royal York viešbutį, o klausytojai — Danforth užkandinę...

EUROPIETIS SPECIALISTAS OPTIKAS
Pritaiko Jūsų akims ir parduoda visų rūšių akinius. Darbo valandos kasdien 9-18 val., šeštad. 9-13 val.
8th Floor, Capitol House, 109 Swanston St., Melb., C.I. (Priešais Melbourno Town Hall)
Tel. 62-2231

MES JAU PADARĖME EILĘ PAMINKLŲ MIRUSIEMS JŪSŲ BENDRUOMENĖS NARIAMS!

L. PAGES

MONUMENTAL MASON,
10 RAILWAY STREET, LIDCOMBE — TEL.: YX 8781 — sąžiningiausiai pagamins Jūsų užsakytąjį paminklą mirusiajam giminaičiui ar draugui pagerbti.

MŪSŲ PASTOGĖ

LIETUVIAI AUSTRALIJOJE

SYDNEY

DARBINGAS SUSIRINKIMAS

Liepos 14 d. įvyko Sydney Lietuvių Klubo "Lietuvių Namai" visuotinis narių susirinkimas. Čia užbaigtas klubo persiorganizavimas pagal pereitais metais priimtą statutą, įregistruotą vietinės valdžios įstaigose Lithuanian Club Ltd. vardu.

Susirinkimui pirmininkavo p. A. Danta ir jo pavaduotojas p. A. Kutka. Sekretoriai — p.p. S. Pačėsa ir J. Maksvytis. Iš klubo tarybos pirmininko p. V. Simniškio pranešimo paaiškėjo, kad naujas klubo statutas užregistruotas 1962 m. lapkričio 22 d. ir nuo tos dienos Lithuanian Club. Ltd. yra legali juridinė organizacija, galinti įsigyti savo vardu turto ir visa kita, kas ligi šiolei buvo daroma patikėtinių vardu. Laikinoji klubo taryba, vykdydama pereitų metų susirinkimo nutarimus išleido paskolos lakštus, už kuriuos perėmė visą senosios organizacijos turtą. Senosios organizacijos nariai paskolos lakštais gali įstodami į klubą sumokėti įstojamąjį mokestį ir nario mokestį. Gi kurie nenorės įstoti į klubą nariais, tiems paskola bus pradėta mokėti po dvejų metų nuo registruoto klubo naujų patalpų atidarymo dienos.

Naujo klubo patalpoms numatyta įsigyti kino salę Croydone, kuri suderėta už £ 25.750. Pats pirkimas priklauso nuo įvairių leidimų gavimo, pavz., miesto savivaldybės, judėjimo policijos ir licencijų teismo. Gavus tuos leidimus pastatas bus nupirktas finansuojant Rural bankui. Tinkamai pertvarkius čia bus įrengta registruotas klubas (juo galės naudotis tik klubo nariai ir jų svečiai), 5 kambariai įvairioms lietuviškoms organizacijoms. Be to, dvi salės — viena 500 asm. talpos, kita apie 200. Jomis galės naudotis visa lietuviška visuomenė. Dabar esančios Redferne klubo patalpos užparduotos vienai alyvos firmai už £12.000 (galutinis pardavimas irgi priklauso nuo įvairių firmai reikalingų leidimų). Pagal iždininko pranešimą klubas per dvejus metus turėjo £2.624.19.7 pajamų ir £ 1659.12.3 išlaidų. Klubas skolingas savo nariams vadinamą "geležinio šimto" paskolą £1165 ir kasoj pinigais yra £ 1901. Revizijos Komisija patikrinusi atskaitomybę radusi tvarkingai vesta.

Susirinkimas praėjo darbingoj nuotaikoj išskyrus du asmenis, kurie visą laiką bereikalingai drumstė kitų nuotaikas. Susirinkimo dieną į naująjį klubą įstojo virš 100 narių.

Dalyvis

PAVYDAS

Buvo didelis balius. Vyrai gėrė, kiek norėjo. Į parytį keletas smarkesnių nuvirto po stalu. Gyvas dar liko vienas, ir tas apsidairė, žvilgterėjo į miegančius savo draugus ir filosofiškai tarė:

— Vieno didelio dalyko aš jiems pavydžiu. Jie visada žino, kada reikia sustoti gerti.

Spaudos Balius Geelonge

Geelongo lietuvių kolonija nedidelė savo skaičiumi, bet aktyvumu daugeliu atvejų pralenkia ir didžiąsias. Girdėjome apie spaudos balius Sydnejuje, Melbourne, Adelaidėje, bet kad Geelongas surengtų spaudos balių, tai buvo naujiena. O šio baliaus rekordinis pasisekimas viršijo bet kokias viltis. Šio baliaus iniciatoriai p.p. *Č. Valodka, M. Davalga, V. Bindokas* ir *J. Gailius*. Jau baliaus pradžioje rengėjai prisibijojo, kad negalės sutalpinti svečių, tačiau jaukiai suglaudinus visi gražiai sutilpo.

Visa salė buvo išpuošta lietuviška spauda — laikraščiais, žurnalais: su daugiau nei 30 atskirų pavadinimų. Svečių dėmesį patraukė virš scenos ryškus šūkis — "Laukinis žmogus spaudos neskaito". Baliaus metu pasirodė ir tam vakarui pritaikintas jumoristinis laikraštėlis "Spaudos baliaus spriktas", kuris žnybtelėjo ir pats sau į šlaunį.

Čia veikė gausi loterija su daugiau kaip 250 fantų. Didelę fantų dalį sudarė lietuviškos knygos.

Savo atsilankymu ir duosnumu lietuviai parodė, kad jie myli savo spaudą ir ją gausiai remia. Teko nugirsti, kad iš baliaus gauta apie 120 svarų pelno — tai labai retas dalykas Geelongo lietuvių gyvenime.

Šalia pačių geelongiškių baliuje matėsi veidų iš Tasmanijos, Adelaidės, Ballarato, Blackburn ir Melbourno. Einant baliui į pabaigą paaiškėjo, kad vienas šio vakaro rengėjų — p. Č. Valodka švenčia savo 44-tą gimtadienį ir vardines. Jam buvo sudainuota "Ilgiausių ir laimingiausių metų".

Šio baliaus proga taip pat buvo platinama ir vietinė lietuvių spauda. Čia pat Mūsų Pastogę užsiprenumeravo p.p. *J. Jokubaitis* iš Ballarat ir *A. Obeliūnas* iš Geelongo. Baliui pasibaigus rengėjai griebėsi už šluotų ir mazgočių atstatydami Liet. Namuose seną tvarką.

Dalyvis

Pranešimai

PRANEŠIMAS LIETUVIAMS STUDENTAMS

Kam šalti pavieniai, jeigu galime šalti visi drauge? A.L.S.S. Melbourno skyrius ruošia iškylą į sniegus pirmą rugpjūčio savaitgalį (2 — 4 d. d.) į Mount Bullir. Yra gautos 28 vietos "Marimba Huts" 7 mylios nuo kalno viršūnės. Nakvynė ir šilti pusryčiai kainuos £3.10.0. Norintieji važiuoti gali registruotis ir gauti informacijų pas col. Vidą Price Flat 1, 6 Sydney Rd., Brunswick, tel. 38 5710 ir pas col. Daną Jokūbauskaitę 52 Hannan St., Williamstown, tel. 65 6676.

PRANEŠIMAS

Sydney Lietuvių Klubo nariai, dar neatsiėmę paskolos lakštų, gali juos atsiimti kiekvieną sekmadienį Sydney Liet. Namuose 2-4 val. p.p. Ten pat priimami pareiškimai įstoti į naująjį Lietuvių Klubą. *Laikinoji Klubo Valdyba*

CHORO METINIS SUSIRINKIMAS

Rugpjūčio 2 d. 7 val. vak. Dainavoje šaukiamas Dainos choro metinis susirinkimas, kur bus pranešimai apie choro veiklą ir renkama choro valdyba.

Choro seniūnas

STUDENTŲ DĖMESIUI

Rugpjūčio 2 d. Sydney liet. studentai rengia iškyla į sniegu otus kalnus. Norintieji dalyvauti šioje iškyloje registruojasi pas kol. J. Kolakauskaitę (32 Cornwall Str., Auburn) drauge įmokant £1.5.0. Smulkesnę informaciją teikia kol. K. Protas tel. 50.4462.

PAJIEŠKOJIMAS

Pajieškomas Antanas Vailionis, sūnus Juozo ir Paulinos, kilęs iš Jovaišų kaimo, Leipalingio valsč. Jieško Jonas Vailionis iš Vidugirių. Malonėkite atsiliepti.

Balius Canberroje!

RUGPJŪČIO 3 D. 7.30 VAL. CANBERROS LIETUVIŲ KLUBO VADOVYBĖ RENGIA ŠAUNŲ BALIŲ PUOŠNIAUSIOJE IR DIDŽIAUSIOJE SOSTINĖS ALBERT HALL SALĖJE.

Baliuje numatoma įvairiausių staigmenų. Gros puiki ir viena iš populiariausių sostinės kapelų. Programa įdomi ir įvairi. Vienas iš jos punktų — Sydnėjaus "Rožytės", vadovaujamos Algio Plūko.

Visas baliaus pelnas skiriamas Canberros Lietuvių Klubo statybai. Klubas, kaip žinoma, jau po stogu. Belieka tik dažymas ir vidaus įrengimai. Šiuo metu kaip tik dedamos grindys ir vykdomi dažymo darbai.

Savieji remia savuosius! Canberros lietuviai maloniai kviečia ir laukia sydnėjiškių ir kitų apylinkių tautiečių atvykstant į jų rengiamą balių.

KOSMETINĖS TORTŪROS VYRAMS

Bedfordshire, Anglijoje yra atidarytas grožio salonas vyrams. Savininkė yra inžinieriaus žmona Leida Costigan. Ji turėjo grožio saloną moterims Vienoje. Kosmetinė pagalba jos salone kaštuoja 50 svarų. Pacientai turi pereiti ne tik masažo, pedikiūro ir manikiūro tortūras, bet turi priimti ir griežtą dietą: kol eina salone gražinimo procesas, draudžiama alkoholinius gėralus vartoti.

Ar anglai patenkinti ponios Costigan grožio salonu, sunku pasakyti, bet ji pati teigia, kad į jos saloną ateina seni, gyvenimo įvarginti vyrai, o po jos "gydymo" išeiną kaip iš naujo gimę.

MELBOURNO LIETUVIŲ SPORTO KLUBO "VARPO"

ruošiamas

METINIS BALIUS

įvyks rugpjūčio 3 d. (šeštadienį)

RICHMOND TOWN HALL. PRADŽIA 7 V. VAK.

Graži programa! Turtingas bufetas! Didelis ir puikus orkestras. Padidinta ir naujai išdekoruota salė.

Staigmena: graži dovana laimingo numerio pakvietimui, tad nepameskime pakvietimų! Susirinkime visi linksmai praleisti laiko su sportininkais!

KIEK AŠ SUŽINOJAU!

Liepos 27 d. p.p. Karpavičių namuose Sydnejuje buvo smagiai atšvęsta p. Karpavičienės vardadienis — Oninės. Šioje šeimos šventėje dalyvavo visa plačioji Karpavičių giminėlė ir keletas artimųjų bičiulių.

★

Organizuojama valstybiniu mastu Australijos grafikų paroda, kuri truks apie devynis mėnesius ir bus išstatyta iš eilės kiekvienoje valstybinėje meno galerijoje. Šioje parodoje organizatorių bus kviečiami rinktiniai dailininkai ir galės išstatyti tik po vieną darbą. Iš lietuvių, kiek teko girdėti pakviesti dailininkai V. Ratas ir H. Šalkauskas.

★

Liepos 29 d. N.S.W. Banko vitrinoje George Str., Sydnėjuje, netoli Wynyard stoties, atidaryta lietuviška parodėlė, kuri truks dvi savaites. Čia bazuotasi daugiausia lietuvių tautiniais rūbais ir gintaro išdirbiniais. Parodėlės organizavimu rūpinosi p. J. Abromas, o meniniu sutvarkymu dail. V. Ratas. Lietuviškai propagandai ši parodėlė gerokai pasitarnaus, nes kasdien pro tą vietą praeina apie 18.000 žmonių, kurie kad ir prabėgomis užmes akį ir prisimins dabartinę Lietuvos padėtį, apie kurią bylos ir ten atitinkami įrašai.

★

Rugpjūčio 8 d. melbourniškis inžinierius Visvaldis Alekna su žmona Vida išvyksta pagilinti studijų į Angliją, Europą. Grįždamas atlankys Kanadą ir U.S.A. Šioje studijų kelionėje jis užtruks apie porą metų.

★

Paaiškėjo, kad Sydney lietuvių teatras "Atžala" gali laimingai gyvuoti iš procentų: jų laikomas banke kapitalas per metus atneša tiek palūkanų, kiek duoda pelno vienas spektaklio pastatymas.

Švenčiant Onines pas p.p. Karpavičius svečių tarpe pravesta rinkliava Mūsų Pastogei. Surinkta keturi svarai.

★

Šokėja Ramona Rataitė grįžo iš Naujosios Zelandijos dviem savaitėm atostogų į Sydney pas tėvus

★

Šeštadienį Dainavoje įvykęs sportininkų balius praėjo taip puikiai, kad sukėlė pavydo ir tiems, kurie tą vakarą negalėjo dalyvauti. Greičiausiai iš anksto žinodami apie tokį pasisekimą, pavydelninkai keletą dienų prieš tai net bandė sudeginti Bankstowno lietuvių namus, bet užmiršo, kad namas mūrinis, todėl nukentėjo tvora.

★

Geelongiškiai spaudos baliaus rengėjai pasiuntė vienos lietuvių stambesnės organizacijos centrui pluoštelį pakvietimų. Baliaus dieną visi pakvietimai buvo grąžinti atgal su lydraščiu, kad jie tokiems vienijantiems baliams nepritaria. Gal iš to baliaus ir spaudai skirtų pinigų atsisakys?

Ramovės Kertelė

PAMINĖTAS DARIUS IR GIRĖNAS SYDNĖJUJE

Liepos 21 d., sekmadienį Bankstown Liet. Namuose L.V.S-gos "Ramovė" Sydney skyrius surengė gražų Dariaus ir Girėno 30 metų nuo jų mirties paminėjimą. Tai dienai buvo atspausdinta speciali minėjimo programa. Minėjima atidarė skyriaus pirmininkas p. S. Narušis. Minėjimo dalyviams buvo iš plokštelės perduotas Dariaus ir Girėno testamentas. Toliau sekė įdomi Dr. A. Mauragio paskaita, kurioje prelegentas apibūdino Dariaus ir Girėno prieš 30 metų atliktą žygį ir prasmingai interpretavo jų paliktą ateities kartoms testamentą. Toliau sekė deklamacijos: B. Brazdžionio eilėraštį "Ąžuolas" deklamavo Romas Cibas (junj.) ir H. Nagio du eilėraščius deklamavo gerai sydnejiškiams pažįstama Dalia Grosaitė. Jaunieji ateitininkai, vadovaujami K. Into ir A. Laukaitienės, suvaidino M. Slavėnienės dviejų dalių scenos vaizdelį "Palūžo sparnai sakalų", o chorelis, vadovaujamas kun. P. Butkaus, padainavo keletą dainelių. Minėjimas baigtas transliacija vėliavos nuleidimo apeigų iš Karo Muziejaus Kaune.

Po minėjimo ramovėnai, padedami Soc. Liet. Moterų Draugijos, dalyvius pavaišino sumuštiniais ir kavute. Manėjimas tikrai gražiai buvo suorganizuotas. Dalyvavo virš 200 žmonių.

RAMOVĖNŲ PADĖKA

Liepos 21 d. Sydnejuje paminėjus Dariaus ir Girėno 30 metų tragiškos mirties sukaktį L. Veteranų S-gos Valdyba nuoširdžiai dėkoja:

Gerb. kun. P. Butkui už atlaikytas pamaldas ir gražų pamokslą, minėjimo programos dalyviams: Dr. A. Mauragiui už išsamią paskaitą, aktoriui A. Gasiūniui už nuoširdžią pagalbą sudarant meninę programą, studentams R. Cibulskiui ir D. Grosaitei už deklamacijas, p. M. Slavėnienei, specialiai šiam minėjimui paruošiusiai scenos vaizdelį "Palūžo sparnai sakalų". Dėkojame kun. P. Butkui, p. M. Laukaitienei, rež. K. Intui, akomp. V. Pužui ir A. Plūkui, talkininkavusiems šį vaizdelį pastatant, o taip pat ir jauniesiems artistams moksleiviams ateitininkams: Birutei Aleknaitei, Gailutei Intatei, Eugenijui Intui, Reginai Kondrackaitei, Alytei Mišeikaitei, Laimutei Laukaitytei, Kęstučiui Laukaičiui, Vidutei Pužaitei, Albinui Pužui, Rasai Slavėnaitei ir Algiui Vičiuliui.

Nuoširdi padėka ir gerasirdžiams tautiečiams, aukojusiems gėrybių surengtai po minėjimo dalyvių kavutei: p.p. J.S. Grybams, A. Blažinskui, J.P. Kedžiui, V. Jablonskienei, M. Statkienei, M. Migevičienei, L .Deikienei, L. Aleknienei ir V. Narušienei. Ačiū Sydney Liet. Soc. Globos D-jos valdybai už nuoširdžią pagalbą ruošiant kavutę minėjimo dalyviams ir svečiams. Dėkui Aliutei Petniūnaitei, Birutei Aleknaitei, Vidutei Pužaitei ir Anelytei Gintaitei, pagelbėjusioms platinti programas ir rinkti aukas, taip pat p. P. Aleknai už minėjimo įrašymą į juosteles, Bankstowno Liet. Namų Valdybai už leidimą pasinaudoti sale. Taip pat dėkojame ir visiems, kurie čia nepaminėti, bet vienokiu ar kitokiu būdu talkininkavo mums. Nuoširdžiausia padėka visiems svečiams už gausų dalyvavimą minėjime ir sudėtas aukas Vasario 16-sios gimnazijai Vokietijoje.

L.V. S-gos "Ramovė" Sydney Skyriaus Valdyba

PADĖKA

L.V.S. "Ramovės" Pietų Austr. Skyriaus valdyba dėkoja Adelaidės jaunimo organizacijoms: Bendruomenės ir Šv. Kazimiero mokykloms, skautų "Vilniaus" tuntui, moksleiviams ateitininkams, A.L. Studentų s-gai, "Vyties" sporto klubui ir jų atstovams už nuoširdų dalyvavimą ir gražų pasirodymą Dariaus — Girėno 30-ties metų sukakties minėjimo meninėje dalyje. P.A. Grigoniui už muziką ir vadovavimą dainoms. Ypatingai dėkojame šv. Kazimiero mokyklos vedėjai p. E. Varnienei už jaukų ir sklandų šios meninės dalies sujungimą ir pravedimą.

Adelaidės Apyl. pirmininkui p. Vl. Petkūnui ir p. J. Pyragiui už paskaitas ir bendrą rūpestį minėjimo pasisekimu, o taip pat dalyviams, minėjime suaukojusiems £13.3.0 Vasario 16-sios gimnazijai.

Skyriaus Valdyba

★

Daugelis griaužiasi pirštus negalėję dalyvauti sportininkų baliuje, nes turėję kitur eiti. Užjausdamas šiuos nelaiminguosius Kovo klubo pirmininkas ryžtasi kitais metais keisti baliaus datą, kad ji nesutaptų su Oninėm ar Kristinine!

Teko nugirsti, kad Adelaidėje jau išleista antrosios Dainų šventės koncerto plokštelė. Būtų gerai, jei leidėjai spaudoje paskelbtų, kokiu keliu norintieji galėtų ją įsigyti, jeigu viešai bus pardavinėjama.

★

Minties spaustuvė Sydnejuje, kur spausdinama Mūsų Pastogė, įsigijo naują automatinę spausdinimo mašiną. Šis M.P. numeris jau spausdintas naujuose presuose.

Ku-ka

GAL PABANDYTUMĖT?

Jeigu jūs išardytumėt Holdeno automobilį ir suskaičiuotumėt visas jo dalis, tai įsitikintumėt, kad toks automobilis sudėtas iš daugiau kaip 18.000 dalių dalelių.

MŪSŲ PASTOGĖS

SPAUDOS BALIUS

ŠIAIS METAIS ĮVYKSTA RUGPJŪČIO 31 D., ŠEŠTADIENĮ,

FATHER J. O'REILLY MEMORIAL AUDITORIUM SALĖJE, PARK RD., AUBURN, (prie Mary Str., sankryžos).

Šio baliaus tautiečiams atskirai nereikia pristatyti: tai pats didžiausias ir įspūdingiausias metinis parengimas, kuris kasmet vis daugiau ir daugiau tautiečių lankomas. Vienintėlė vieta padalyvauti ir pasimatyti su savo bičiuliais ir pažįstamais. **Baliaus metu įdomi ir nematyta programa. Salę deko ruos šioje srityje nepamainomasis ALGIS PLŪKAS.**

BALIAUS PRADŽIA 7 VAL. VAK., PABAIGA 1 VAL. RYTO. ĮĖJIMAS TIK 22 ŠILINGAI.

JAU ŠIANDIE LAIKAS PASIRŪPINTI PAKVIETIMAIS, KAD NETEKTŲ GAIŠTI LAIKO PRIE DURŲ.

Į BALIŲ PAKVIETIMUS PLATINA:

I. Jonaitis — 70 Leyland Pde., Belmore, tel. 75 6453.
B. Stašionis — Berala Str., Berala, tel. 649 9062.
J.P. Kedys — Baltia Pty. Ltd., 93a Argyle Str., Parramatta, tel. 635 9787.
S. Zablockienė — Spaudos kioskas, Camperdown bažn.
M. Petronis — 152 Liverpool Rd., Enfield., tel. 74 5727.
P. Protas — 71 Morgan Str., Beverly Hills, tel. 50 4462.
P. Nagys — 417 Burwood Rd., Belmore, tel. 75 7094.
D. Labutytė — 15 Beaconsfield Pde., Lindfield, tel. 46 5680.
J. Maksvytis — Fleming Str., Carlingford, tel. 86 6269.
H. Keraitis — 4 Condon Str., Panania, tel. 77 4823.
M. Zakaras — 10 Onslow Str., Canterburry, 78 5072.
V. Kazokas — 13 Percy Str., Bankstown, tel. 70 8395.
M. Gailiūnas — 5 Fowler Str., Bulli.
A. Andriuška — 10 Scott Str., Narrabundah, A.C.T.
P. Pilka, 29 Westgarth St., O'Connor, A.C.T.

Stalus ir vietas skirsto V. Kazokas. Užsakytos bet neapmokėtos vietos bus laikomos rezerve ligi rugpjūčio 15 d. Vėliau, jei neišpirktos, bus laikomos laisvomis ir skirstomos bendra tvarka.

Salė erdvi ir vietų nepritruks, bet vietas skirstant bus laikomasi pirmumo principo.

Printed by Mintis Pty. Ltd., 417 Burwood Rd., Belmore, Sydney, tel. 75 7094, for the Publisher: Australian-Lithuanian Community, P.O. Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W.